



Türkiye'nin gereksinimi partidir!
Yıl:18 Sayı:432

İŞÇİNİN SESİ

Gelecek onun için savaşanlarındır!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKEREN HEMU WELATAN YEKBINİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKEREN HEMU WELATAN YEKBINİ

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ

75.YIL

İŞÇİNİN SESİNİ YÜKSELTİN

Sevgili yoldaşlar. Merhaba.

İşçinin Sesi, TKP MK tarafından yayınının durdurulduğu Eylül 1992 tarihinden tam 3 yıl sonra, 432.sayıyla yeniden görev başında. Sevinçliyiz. Geçmişin ve geleceğin partisi olan TKP'mizin 75.yılına, üç çeyrek asırlık mücadelenin tecrübesiyle kutladığımız için gururluyuz.

Yoldaşlar, partimiz, 75 yılın sınıf mücadelesi içinde çelikleşmiş bir partidir. 75 yıllık mücadelede Suphileri, Nejatları, İsmaileri, Bedirleri, daha nice nice şehitleriyle partimiz ülkemizin her kışını kaniyla sulamış yiğitlerin partisidir. Yasakları kırarak şanlı 1 Mayıs'ları meydanlarda yüzbinlerle kutlayan partidir partimiz. Mücadeleye militan sınıf sendikacılığını kazandıran partidir TKP'miz. Küçük burjuvalar denizi bir ülkede "mavi tulumuyla gururla dolaşacaktır hürriyet" diye işçi tutumunu tüm topluma tanıtan parti-

dir TKP'miz! Nazım Hikmet'tir, Orhan Kemal'dir, sesiyle yeri göğü titreten Ruhi Su'muzla, Bursa Emniyet Müdürlüğü'nde işkencenin sesini özverisiyle bastıran, ser verip sır vermeyen yoldaşımızla, zindanda destan yazan üyelerimizle, canını verirken "yaşasın partim" diye haykıran yöneticisiyle gururdur partimiz!

Önümüz, yoldaşlar, zorlu sınıf mücadelesiyle dolu. Sovyetler Birliği, Doğu Avrupa'nın sosyalist ülkeleri yok artık. Bugün sınıf mücadelesinde, belki eski sosyalist ülkelerin desteğinden yoksun olarak, ama onların yanlışlarını-eksikliklerini daha derinden kavramış olmanın üstünlüğüne sahip olarak öne atılıyoruz. Günün garip cilvesi o ki, sosyalizm üzerindeki ipoteğin kalkmış olması, teorik anlayışımızın derinleşmesine, kavgaya eskisinden daha güçlü olarak katılmamıza yar-

dımcı oluyor.

Ama, genel sekreter yoldaşla yaptığımız söyleşide de okuyacağınız gibi, sosyalizmi savunmak, doğruları söylemek, partimizin güçlenmesine yetmiyor. Mücadelenin tam göbeğinde olmamız gerekiyor. Gelişmenin kilidi bir yanıyla mücadele, öteki yanıyla gençlik içinde taze kan kazanmak. TKP merkez organı *İşçinin Sesi* bu iki gereksinimin karşılanmasında ana, kilit bir unsur olacak. Yalnızca parti içi iletişimin değil, parti ile yakın sempatican çevrenin birbiriyle ilişki kurmasının da unsuru olacak.

İşçinin Sesi yeni bir TKP kuşağının sorumluluğunda çıkıyor. Örneğin İstanbul'da, nasıl herhangi bir bölgenin hemşerileri kendilerini yerel FM radyonun elemanına yakın hissedebiliyorlarsa, partili yoldaşlar ve işçi sınıfının önde gelen üyeleri de kendilerini *İşçinin Sesi*'ne öyle ya-

kın hissedebilmelidirler. Merkez Organ'ımızı yaşama bağlayan ve onu güçlü kılan, bu yakınlıktır.

Partimizin merkez organına sorunlarınızı yazınız, önerilerinizi iletiniz. Unutmayın ki, paranın padişahlığına karşı işçinin sesini yükselten *İşçinin Sesi*, yoldaşlarımızın, komünizme gönül vermiş işçilerin özgür tartışma platformudur. *İşçinin Sesi*, sermayenin borazanlığını yapan yalancı burjuva basının sahtekarlığını her sayısıyla sergileyecek olan işçi basınıdır. *İşçinin Sesi* işçi muhabirlerin katkı ve yorumlarıyla yükselecektir. Buyrun davet ediyoruz. Bize yazın, tüm sorunlarınızı bize iletin. Bizimle tartışın. Sorun ve tartışın ki *İşçinin Sesi* daha da yükselsin.

Haydi yoldaşlar, işçi kardeşler, haydi dostlar! Sesinizi yükseltin. Mücadeleyi daha, daha yükseltin!

İşçinin Sesi

Mücadelenin sığağındaki insanları kazanmaya dönük, disiplinli, inatçı çalışma gereksinimidir

Kasım Zorlu yoldaş, partimizin kendisini silkelemesi, zayıf yanlarını güçlendirip güçlü yanlarını daha da pekiştirmesi için kadro politikasında alması gereken önlemlere vurgu yapıyor

Partimizin Dünya'yi ve Türkiye'yi değerlendirdiği, yeni gelişmeler ve süreçler ışığında günün gerektirdiği vurguları saptaması Gazi olaylarıyla doğrulandı ve ivme kazandı. Ardından gelen TKP 9.Kongresi sınıf savaşımının git-gelli yolunda ancak Marksizm-Leninizmi, bilimsel komünizmi kılavuz edinmiş bir

partinin, dogmalarla, reçetelerle değil, günün koşullarının sürekli analizine dayanan bir yaklaşımla döneme uygun strateji ve taktikler geliştirilebileceğinin göstergesi oldu.

Dünkü vurgularımız teorik düzeyde yığınların önünde ama onlardan kopmadan yürüyebilmenin yollarını

anlatıyordu. Doğruluğunu hayat gösterdi. Bugünün siyasal ve örgütsel açınımları sınıfın, emekçi halkın tek Marksist öncüsü olan partimizin yığınlardan kopmadan hedefe yürümede önünü açıyor. Bunun da doğruluğunu, ideolojik gücümüzü maddesel güce çevirdikçe, gerici dönemimizin tüm dezavantajlarına rağmen güçlendikçe, hep beraber göreceğiz.

Dün olduğu gibi bugün de toplumun somut gerçekliği ile partinin strateji ve taktiği üst üste düşüyor.

Ama bugün farklı olan, sınıf içinde örgütlenme potansiyelinin dünden daha fazla olduğu ve bu örgütlenmenin yaklaşmakta olan karşı-devrim tehlikesi ile çok daha canlı bir gereklilik olduğudur. Dönem partimize, komitelerimize, hücrelerimize ve tek tek her kendine komünist diyen kadroya tarihsel bir sorumluluk yüklüyor. Gün bu sorumluluğun bilincinde, parti disiplinini gözbebeği gibi koruyan, her düzeyde 9.Kongre'nin açınımlı doğrultusunda karar

(Devamı 2. sayfada)

(Baştarafı 1. sayfada)

karar alabilen ve alınan kararları çekiştirmeden, fakat son derece insiyatifli ve yaratıcı hayata geçiren kadroların günüdür.

9. Kongre'den bu yana geçen kısa zaman içinde günün gerektirdiği biçimde çalışma ve örgütlenme konusunda küçümsemeyecek adımlar atıldı. Bu ilerlemenin sorumlusu ilk başta Marksist metodu özümsemiş, bilimsel ve engin bilgiye dayanan siyasi öngörü ve sezile-riyle önderliğimizdir.

Ama şunu unutmamak gerekir ki, her zaman olduğu gibi bugün de, bilimsel analizler, doğru teorik ve örgütsel saptamalar, en müthiş strateji ve taktikler bile kendiliğinden hayata geçmez. Bunlara et ve kan verecek olan kadrolardır. Bu doğruları maddesel güce dönüştürmek görevi kararlı, inançlı, kendine ve yoldaşına güvenen kadrolar olmadan yerine getirilemez. Olsaydı, her zaman en doğru saptamaları, sınıfın çıkarına açınımları biz söyledik - hayat da her zaman kanıtlandı - böylese neden ideolojik saygınlığı-mıza, teorik önderliğimize yaraşır bir örgütlenme yaratamadık?

Evet, genel olarak sosyalist sistemin çöküşü ve Dünya'nın sağa kayışı tüm sol içinde büyük kan kaybına yol açtı. Ama Türkiye garip bir ülke. Tüm bu olumsuzlukların gölgesinde bile ipini koparmak için dizginlerini tutacak öncüyü bekleyen bir sınıf var. Onun devrim kavgasında doğal bağlaştığı, özüne sadık Alevi toplumu ve milliyetçiliğin çıkar yol olmadığını bilen Kürt halkı var. O zaman sorun geliyor, yine kadrolara dayanıyor.

Komünist partisi siyasetini kadroları yoluyla hayata geçirir, sınıfa götürür. Gün bu kadroları yaratma günüdür. Her kendine komünist diyenin önce kendisine bakıp "ben ne için varım?" diye sorması gerekiyor. Bu sorunun yanıtında kafasında herhangi bir şüphesi olan bizimle yola çıkmasın.

Bugün özellikle yönetici konumunda olan kadrolar kendilerine çok hızlı bir şekilde çeki düzen vermelidir. Günün ihtiyaçlarına uygun, disiplinli, insiyatifli, yaratıcı, kendisini ve yoldaşlarını ilerletici çalışma alışkanlığını yarın, öbür gün değil, bir gecede kazanmayı hedeflemeliyiz.

Parti, strateji ve taktiğini belirlemiştir, her konuda yol gösterici, yardım edici, enerjisini sakınmadan koşturuyor. Kadrolarından çizdiği doğrultuda bir örgütlenme çalışması ve özveri istiyor. Her düzeyde kadrolar bu partiye layık bir çalışma içine girmek zorundadır. Ayağı tokezeleyenler, kişisel sorunlarıyla örgütsel çalışmanın gereklerini kafasında karıştırmaya başlayanlar bir daha düşünsün. Zaman az.

Niyetli, inançlı, daha geri düzeyde de olsa enerjisini sakınmayacak kadroların önü açılmalıdır.

Doğru, bir komünistin yetişmesi yıllar alıyor. Onun için yeni dönemde yoldaşlarımızın doğru yerlerini alıp partimize ve sınıfa katkılarını yapmaları için duyarlılık, hoşgörü, anlayış ve yapıcı eleştirel yaklaşım her zaman olduğu gibi bugün de çok önemlidir. Fakat, sınıf mücadelesi de son derece gaddar ve acımasızdır.

Herkesin kendi özünü sorguya çekmesi gerekiyor. Ölçüt dün yapılan katkılar değil, bugün ne yaptığımızdır. Gün ardıcıl, amasız fakatsız mücadele ve özveri istiyor. Günün gereklerini yerine getirebilmek için kadrolara "radikal" bakış gündeme gelmiştir. Herkes şapkasını önüne koysun, kendine bir daha sorsun. Bugün partimizin önümüze koyduğu görevleri yerine getirme azmini kendimizde görüyor muyuz? Bu yeni açınımları tamamen içimize sindirebildik mi? Bu iki sorunun herhangi birine yanıt berrak değilse, o zaman yollarımız ayrılıyor. Her zaman dost kalabiliriz ama sarkık ipliklerle yürüyemeyiz.

Bu gemi bir sempatizanlar örgütü gibi, keyfi ve disiplinsiz bir çalışmayı kaldıramaz. Her kişi kendi konumu için bahaneler, geçerli sebepler bulabilir. Eleştirilere zeytinyağı gibi su yüzüne çıkarak karşılık vermek de komünist ahlaka sığmaz. Kendisi için komünist diye bir anlayış olamaz. Komünist olmanın her zaman minimum bir kıstası vardır. Bu kıstas da partinin üyesinin önüne koyduğu görevlerden bağımsız, soyut bir kavram değildir. Dünün koşullarında daha farklı bir çalışma belki komünist olmanın minimum şartlarını doyurabilirdi. Ama bugünün çerçevesi daha atılgan, daha militan ve disiplinli bir tavrı gerektiriyor.

Bugünün mottosu, "parti disiplinini başa almış, parti politikasında bir örnek, planlı bir odaklaşma çerçevesinde kadrolara alabildiğine insiyatif tanıyan, eleştiri ve öz-eleştiri mekanizmasını yapıcı bir stilde denetimin iskeleti yapmış, illegal parti çalışması ve konspirasyonu yükselten bir parti çalışması" olmalıdır.

Parti disiplini ilk başta parti hiyerarşisi içindeki kanallarla çalışmayı varsayar. Organlarla çalışmayı dayatır. Her düzeyde organlar karar alma, iletişim ve eşgüdüm işlevlerini yerine getirmelidir. Toplantılar hiçbir zaman aksatılmamalı, bu parti suçu sayılmalıdır. Alınan kararlar çekiştirilmeden uygulanmalı, keyfi seçimler yapılmamalıdır. Herkes hoşuna giden, rahat bulduğu işlere değil, yapılması gerekenle sarılmalıdır. *İdeolojik birlik, parti siyasetini özümsemiş inanç*, disiplinin en önemli temel taşıdır. Parti programını, güncel strateji

ve taktiklerini iyi kavramamış kadrolardan birağız olmaları beklenemez. Dolayısıyla, her düzeyde yöneticiler programdan başlayarak eğitimi gündemlerinin en başına oturtulmalıdır.

Yöneticilerin beraber çalıştıkları yoldaşlarına örnek, teşvik edici, motive edici, parti kültürünü düzgün taşıyıcı bir çalışma stiline girmeleri gerekir.

Odaklaşarak çalışılmalı, her kişinin sorumluluk alanı belirlenmeli, onu götürmeli ve geliştirmelidir.

Her örgüt birimi kendi somut amaçlarına ulaşmada öncelik teşkil eden görevleri iyi belirlemelidir. İşbölümünde görevler iyi tanımlanmalı, başarının kriterleri berrak olmalıdır.

Bugün dışa dönük çalışma ana kriter olmalıdır. Herkesin başarısı kazandığı sempatizan, işe kattığı kişi, kazanmayı hedeflediği insana dönük çalışmasıyla ölçülmelidir. Dur-kalklarla değil, küserek barışarak değil, sürekli ve odaklaşarak çalışma, sokakta koşturma kıstas olmalıdır.

Hedefler, sorumluluklar belirlendikten sonra, hatalardan korkmayan bir yaklaşımla yetkiler verilmeli ve insiyatifli çalışmanın önü açılmalıdır. Kalabalıkla çalışma saplantıları atılmalı, bulunduğumuz yerde tek kişi bile olsak kendimize ve partimize güvenir bir çalışma sergilemeliyiz.

Hiç kimse kendisini kandırmasın. İnsiyatifli çalışma keyfi çalışma değildir. Zamanımızı alınan kararlar doğrultusunda yapılması gerekenler için nasıl verimli, sonuç alıcı ve yaratıcı kullanacağımızı anlatır. Partilinin, zamanının ne kadarını kullanacağı, günde kaç saat partiye, kaç saat kendine ayıracağı diye bir ikilemi olamaz. Günün 24 saatini partiye ayıracaksın. Temel ihtiyaçların için gereken zaman dışında vaktini fiziksel olarak ayıracaksın. Kafasal olarak ise, rüyaların bile bu konuyu işleyecek. Bir komünistin şuraltı da komünist olmalıdır. Yoksa bu iştin vazgeçmek gerekir.

Yetki devretmek, insiyatifli ve yaratıcı çalışmanın önünü açmak, herkese görevler verip gerisine karışmamak değildir. Aksine böylesi bir çalışmada yöneticilerin denetime özellikle önem vermesi gerekir.

Eleştiri öz-eleştiri silahı düzgün kullanılırsa, kişilerle değil somut işlerle uğraşırsa, denetim boğucu, tedirgin edici olmaz. Aksine daha atılgan, hırslı çalışmanın motoru olur. Alta doğru indikçe daha toleranslı, üstlerde daha acımasız ama yapıcı yaklaşmalıyız. Açıklık ilkesi kayıtsız şartsız uygulanmalı, toplantılarda herkesin açıkça fikrini söylemesinin zemini yaratılmalıdır.

Değerli yoldaşlar, partimiz Türkiye Komünist Partisi'nin 75.kuruluş yıldönümünü kutladığımız bugün böylesi bir çalışma stili kendisini dayatıyor. Kendimizi bir başkasıyla değil olması gerekenle karşılaştırmalıyız. Devrim, demokrasi ve sosyalizm yolundaki zorlu mücadelede önümüze diken engelleri aşmak için en başta yapmamız gereken budur.

Gelecek komünizmdir, komünizm gelecektir. Geleniğin ve geleceğin partisi de partimiz TKP'mizdir.

Yaşasın işçi sınıfının devrim, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi!

Ya Sosyalizm, Ya Ölüm.



İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 1 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N1 4AR ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İNANÇ SEÇİÇ
(29 AĞUSTOS 1980)



BEDİR AYDEMİR
(31 ARALIK 1988)



NEJAT YAZICIOĞLU
(19 KASIM 1994)



YOLDAŞLARIMIZI SEVGİYLE ANIYORUZ



Önümüzdeki sorunları aşmak için yırtıcı, atılımlı çalışmalıyız

Örgüt Bürosu'ndan Önder Egemen yoldaşın, partinin ve işçi sınıfının önündeki sorunları aşmak için neler yapılması gerektiğine ilişkin bu değerlendirmesi tüm partili yoldaşlar için çok öğreticidir

Yüzyüze olduğumuz tıkanıklık, sanıyorum sınıfın dışında olmamızdan kaynaklanıyor. İşin düğüm noktası bu. Biz Alevilerin içindeyiz. Alevilerin içinde olduğumuz için, onlarla boğuşa boğuşa geldik. Son Temsilciler Meclisi olayında, şu anda partimiz açısından çok güzel bir noktaya gelindi.

Sınıfın içinde neden bugün bu duruma geldik? Ve bunun altını ne dolduruyor? Dikkat edersek, doğru ya da yanlış, besleyici bilgiler gelmiyor. Yer yer bazı sendikalarda varız. Esasında o sendikalarda da, sınıfın içinde de yokuz. Var gibi görüyoruz. Önce bunun düzeltilmesi lazım.

Lenin'in bu konuda çok güzel, önümüzü açacak bir yaklaşımı var. Lenin, 1905 Devrimi'nin yenileceğini biliyorduk, ama biz yenilecek devrimde yer aldık, bunda yer almadık, biz yarın bunun hesabını veremedik, diyor.

Şimdi bakıyoruz, bir sürü konuda biz *doğru* söyledik. İşçiler yanlış yaparken, "memur sendikacılığı" yapan insanlar yollara dökülmüşken, yaklaşımımız hep şu oldu: "Onlar işçi sendikalarına üye olmalıydılar. Bu haliyle sınıfı bölüyorlar. Mücadele o boyutlarda gitmeli..." Söylediklerimiz teorik olarak doğrudur, ama bir sürü insan yollara döküldü, Ankara'ya gitti, 3-4 gün Ankara'da meydanlarda yattı. Parti olarak yanlış bulduğumuz, ama partiyi ileride güçlendirecek bir eylem. Eylemin içinde militanca bulunup, onlarla Ankara'lara gidip, onlarla birlikte yatıp, onlarla yiyip-içip, dost olup, onlarla üşüyüp, bundan sonra, "ya yoldaş, işçi arkadaş, sınıfla beraber olursak bunları daha kolay yaparız, bak 3 gece yattık, Türk-İş'le birlikte yapsaydık bir gece yatacaktık, ayrı gayrıya ne gerek var, gel Türk-İş'e gidelim" desek, o zaman daha mantıklı oluyor, insanlar seni daha kolay dinliyor. Yoksa, o yollara düşmüş, bir sürü zorluk geçirmiş, coplanmış, soğukta yatarken, sen sıcakta yatmışsın, bulunduğun yerden doğruları anlatan bildiri yazıyorsun, "böyle yapmayalım, şöyle yapalım" diyorsun. Bu, sonuçta doğru olmuyor.

Bunun en somut örneğini biz bölgemizde yaşadık. Bir yoldaşımızı uğraştığı ve başarılı

olduğu alandan aldık, kendi asli işinin olduğu alana verdik. Git dedik, sen kendi alanının sendikal örgütlenmesiyle, o alanın sorunlarıyla ilgilen. Bulunduğun yerden temsilci seçil, delege seçil, şubelere git, orada da seçil, alanındaki işçilerin doğal yöneticisi ol. Bu yoldaş kolları sıvadı. Bulunduğu yerde yığınların gönlünü ezici bir şekilde kazandı, delege oldu. Oradan şube kongresinde yönetime girdi. Başkanlığı alacak düzeydeydi, öne çıkmış yaşlı liderlerin yanında ol dedik. Başka bir aktif görevi üstlendi. "Memur" eyleminde onlarla beraber Ankara'ya gitti. Onlarla beraber yaşadı. Sonra bir toplantıda konuştu, bir sürü insanın kafasında doğru görüşleri sokmaya başladı. İşte böyle yapmalıyız ki, Türkiye genelinde "memur" sendikacılığını partinin doğru anlayışına yükseltebilelim.

Yoldaşlar, bazı örgüt yapılarını lüks gibi görüyoruz. Sendikal büro dendiği zaman, sendikalara gideceksin, bir kahve içeceksin. Yayın vereceksin, sonra hadi iyi günler. Bazı kafalarda sendikal büro bu. Sendikal büro bu değil ki! Partinin sendikal anlayışı nedir, partinin sendikal anlayışını sendikal alanda hakim kılmak nasıl olur? İşçilerin gönlü nasıl kazanılır ve nasıl onların öncüsü, yöneticisi olunur? Sendika-içi demokrasi, devrimci sendikacılık, sınıf sendikacılığı, militan eylem, sendikal birlik, ya da sendikacıların aldığı ücretin, o iş kolunda sözleşmeyle bağlanmış en yüksek işçi ücretini geçmemesi... Bunları tartışıyor muyuz?

Buyurun tartışın bakalım. Kapıyı çaldınız, bir sendikacıyla konuşuyorsun. Şunu söyleyebiliyor musun sendikacıya: Kardeşim senin işkolundaki işçinin almış olduğu net ücret 8 milyon, senin aldığın net ücret 43 milyon. Oysa senin aldığın ücret nitelikli işçi ücreti olmalıdır. Bunu söyleyince bak bakalım bir daha oradan içeri girebiliyor musun? Sen bunu söylerken orada 10 tane işçi olsun. Sen sendika başkanıyla orada aynı tartışmaya gir. Daha etkili olur. Bizim sendikacının yanına gidip, onunla samimi, dost olup sendikal anlayışımızı ona anlatmaktansa, 15-20 işçi içinde bu tartışmayı yapıp oradaki işçileri kazanmamız lazım.

Ben sorunu şöyle görüyorum:

- Örgütte doğru sendikal çalışma anlayışı yoldaşların kafasında daha tam oturmamış, onu unuttuklarımız.

- Örgütümüzde bilfiil işçi sınıfı içine gömmek lazım. Ve tüm işçi eylemlerinde önde bulunmak lazım. Genel olarak hepsi gerçekten hak alma eylemidir, polisle karşı karşıya geldiği anda

devrimci nitelik kazanıyor. Mutlaka parti kararıyla orada bulunmak ve eylemi sonuna kadar götürmek lazım. Eylemi de en son terkeden insanlar olmamız lazım.

- Bizim sendikalarda güçlü olmamız, ilk başta parti tüzüğümüzdeki örgüt anlayışımızı yaşama geçirmekle olur. TKP Tüzüğü'nde ne diyoruz? Temel birim hücredir, diyoruz. Bölge komite-ri, yöre komitesi diyoruz. Örgütlerimizi fabrikalar partimizin kalesi olmalıdır temelinde kurmamız lazım. Fabrika örgütlerini başa almamız lazım. Stratejik işçi semtlerini başa almamız lazım. Bunun ikisini karşı karşıya koymaya gerek yok. Kafası sendikal büroyla donatılmış bir komünist sendikaya gittiği ve orada doğru sendikal tavırları koyduğu zaman, yol sendikalarından da fabrikaları kale yapmaya doğru gider. "Sendika başkanının yanında olma" yaklaşımıyla giden bir komünist sendikaları da fabrikaları da kale yapamaz. Saffarımızda bu tür bir yanlış anlayışa yer yoktur! Bu anlayışa sahip olanların önce anlayışlarını değiştirmesi lazım.

Toparlarsam, bugün partimiz TKP'nin önündeki sıkıntının kaynağı, sınıfın içinde olmamaktır. Hızla bazı bölgelerde, Ege'de, İstanbul'da, İzmir'de, Marmara'da yeni ilişkiler yaratmak lazım. Çukurova'da yoğun ilişkiler var, ama yaklaşım yanlışlıklarını düzeltmek gerekiyor. Bunları düzelterek sınıfın *militan eylemine*, doğruları söyleyerek gidersek, önümüzdeki döneme çok geniş bilgilerle ve inisiyatifle gireriz.

Türk-İş eylemleri önümüzdeki tıkanıklığı atlattırma önemli bir adımdır. Ama bu eylem bile bizim açımızdan sabun köpüğü gibi bir şeydir. Tüm yapacağımız sınıfa Parti'yi göstermek, militan işçileri Parti'ye kazanmak, fabrikalarda *kalıcı parti örgütleri* kurmaktır. Eğer fabrikalarda parti örgütleri, işçi semtlerinde militan örgütler kurmazsak, Türk-İş eylemleri bir şekilde uzlaşmayla, işçilerde öfkeyle vb. bitecek. *Fabrika ve semt! Partinin politikasını buradan sendikalara taşımak kilitlidir!* Buralardan sendikalara gelirsek, işte o zaman o sendikacıların ücretleri o işkolundaki sözleşmeye endeksli olur. Ve Parti'nin politikası orada oturur. Böyle sendikalar yaratmamız lazım. Türkiye genelinde partimizin denetiminde, yukarıdan aşağıya işleyen, *sınıf sendikacılığını* gerçekten iyi bir şekilde uygulayan bir sendika yaratmamız lazım. İsterse küçük bir sendika olsun. Maden-İş nasıl büyüdü? Biz de büyüyebiliriz. Koşulu şu: Önce işçilerle beraber yaşayıp havayı koklamamız lazım. Haydi, paçaları sıvama zamanıdır. Kaybedecek bir dakikamız bile yok!

10 Eylül 1995 Türkiye Komünist Partisi'nin 75.kuruluş yıldönümüdür. Bu kutlu gün dolayısıyla bir gurup yoldaş, partimizin genel sekreteri Rıza Yürükoğlu yoldaşla, dünya ve Türkiye'deki durum, işçi sınıfımızın ve partimizin önünde çözüm bekleyen çeşitli sorunları ele alan bir söyleşi yaptı. Komünistlerin ve TKP'nin dostlarının önünü açan bu güzel söyleşinin tamamını merkez organımızda yayınlıyoruz



Genel Sekreter Yoldaş Değerlendiriyor

DÜNYA

Eski Yugoslavya'daki gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz? İnsanlık suçu, soykırım kapsamına giren vahşete karşı çıkmanın, emperyalizmin oyunlarını açık etmenin dışında, savaşın bugün geldiği noktada taraf olma gibi bir konumumuz olabilir mi?

Nasıl değerlendiriyoruzu konuşalım da, taraf olmakla ne kastediliyor? Gidip savaşıp mıyız?

Yugoslavya'daki olayların nedenleri çok karmaşıktır. Koca bir tarih yatıyor altında. Bir yanda Hristiyan-Müslüman çelişkisi var. Bir yanda Avrupa'nın klasik güç merkezleri kışması var. Slavlar yoluyla İngiltere, Rusya bir yanda, Hırvatlar yönünden Almanya ve Amerika bir yanda duruyor. Osmanlı artığı Türkiye de her zaman Boşnakların ardında. Gerçekten ciddi insanlık suçları var, pogromlar oluyor. Yalnızca Boşnaklara karşı değil, Sırlar Hırvatlara, Hırvatlar Sırlara yapıyor. Son dünya savaşından sonra bastırılan haklı-haksız tarihsel öfkeler su üstüne çıkıyor. Emperyalizmin oyunları olayların bugünkü görünümünü biçimlendiriyor ama sorunlar eskilerden geliyor. Yüzyıllar ötesinden gelen bu kavga I.Dünya Savaşı'nın da başlama nedeni olmamış mıydı?

Bosnalıların Müslüman olmadan önce de başlarında aynı bela vardı. O zamanlar Bogomildiler ve Katolik kilisesi hepsini ortadan kaldırmaya çalışıyordu. O sıralarda Müslümanlığa geçtiler, Bektaşî oldular. Bu kez de bundan dolayı ezilmeye başladılar. Başları beladan kurtulmuyor.

Gazetelere pek yansıtıyorlar ama Yugoslavya sorunu Türkiye çok etkili. Ancak ağırlığını yeterince kullanmadı, kullanmıyor. Olayların başlangıcında sözünün ağırlığı daha büyüktü. Fakat Avrupa'yı, asıl da Amerika'yı kollama, herhangi bir emperyalist ülkeyle çatışmama kaygusu sonunda öyle bir noktaya getirdi ki Türkiye'yi, çok genel konuşmaya başladı. Genel bir "Avrupa" karşıtı söylem geliştirdi. Bu yaklaşım Avrupa'nın içindeki çelişkileri gözden sakladı. Oysa, Amerika ile İngiltere, İngiltere ile Almanya boğaz boğaza. Böyle davranınca, hem Bosna olaylarında ağırlığını yeterince kullanmadı, hem de bu tutum içeride, genel Avrupa karşıtı bir çizgi izleyen RP'lilerin işine yaradı. Ve Bosna RP'lilerin bayrağı haline geldi.

Olayların başından bu yana görülüyor ki, ne zaman Amerika bir adım atmaya niyetlense İngiltere her yolu değerlendirek bunu durduruyor. Belki bunların bir kısmı oyundur ama böyle birşey var. Böyle bir durumda Türkiye, İngiltere'ye karşı çok daha etkili bir tutum

alabilirdi. İhalelerini Fransa'ya veririm dese, kendi açısından çok daha akıllı olurdu. Buna rağmen Türkiye'nin bölgede tarihsel bir ağırlığı var.

Daha ileride soracaktım, ama burada da yeri geliyor. Yugoslavya bir federasyondur. Sri Lanka'da ulusal sorunu çözmek için federasyon öneriyorlar, Oktay Ekşi vb., oraya incelemeye gidiyor. Keşmir sorunu da federasyon önerisi geliyor. Filistin sorunu da federasyon öneriliyor. Türkiye'de de Kürtler için federasyon öneriliyor. Federasyon çözümü, halklar açısından olumlu ya da olumsuz ne gibi sonuçlar getirir?

Şimdi soyut bir soru sordun, ben de soyut bir yanıt verebilirim. Üniter devletin ya da federatif devletin yarar ya da zarar getirmesi, söz konusu halkların kültür düzeyiyle ve duygularıyla, bastırılmışlık derecesi ve hırslarıyla doğrudan bağlıdır. Bu nedenle, aslında bu öğelerden arıtılmış bir "federasyon mu üniter devlet mi?" tartışması yapmaya olanak yoktur. Bu öğeleri dışarıda bırakırsan, ikisi de olur, neden olmasın? Yeterli büyüklükte birden fazla ulus bir ülke sınırları içindeyse, gayet güzel federatif yaşayabilirler. Yaşayamıyorlarsa, bazıları yaşamak istemediği için olur. Yugoslavya'da olan budur. Ama aynı şekilde, federasyonun yaşa-

mamasını getiren nedenler üniter devlette de işleyecektir. Sonuçta, devletin biçiminin sorgulanmasıyla değil, o sınırlar içindeki halkların birbirlerinden ne istediklerinin sorgulanmasıyla başlamak gerekir. Bir taraf ötekisine hiçbir şey vermek istemiyorsa, üniter devlet de olsa öteki halk mücadele edecektir, federatif de olsa göstermelik olacağından yine mücadele edecektir. Soyut modeller hiçbir şey çözmedi, modeller somut ortama uyuyor mu uymuyor mu, ona bakmak gerektir.

"Taraf olma gibi bir konumuz olabilir mi?" diye sorulan şey şudur: Türkiye sürekli olarak "Bosnalılar eziliyor, katlediliyor" propagandası yaparken, "gerçekten hep Bosnalılar mı katlediliyor?" diye insan merak ediyor. Taraf olma sorusunda bu yatıyor. İnsanlar futbol maçında taraf tutarmışçasına tutum almamalı.

Ben ondan hiç gocunmam. Bizim topluma hoş gelir diye Bosnakları tutacak değiliz, ya da ters uca gidip Bosnakları tutmamaya çalışacak da değiliz. Orada en zayıf olan onlardır, en büyük darbeleri yiyen de onlardır. Haksız yere silah ambargosu koydular. Hırvatları son model Alman tankları gidiyor, eski Yugoslav ordusunun tüm silahları Sırpların elinde. İngiltere de, "ambargoyu kaldırırsak savaş büyür" diyor. Öteki tarafların elinde silah dolu, Bosnaklara vermezsen evet savaş çabuk biter, ama nasıl biter? Birinin ötekini yok etmesiyle biter. Bosnaklara büyük oyun oynanıyor. Yalnız, Bosnaklara karşı bir oyun var ama oyunu oynayan taraflar kendi aralarında da oyun oynuyorlar. Karşı taraf da birlik değil.

Çeçenler hakkında neler diyebilirsiniz?

Çeçenler tarihsel, etnik, kültürel olarak Ruslarla hiçbir yakınlığı olmayan bir halk. "Ben ayrı yaşamak istiyorum" diyor, bitti gitti. Çeçen örneği bize yaşamın her alanında örnek olmalı. Kendi kişisel, örgütsel yaşamımızda da, toplumsal kavgamızda da. Bir şeyi doğru bilmişsek, onun Çeçen'leri olmak zorundayız.

AVRUPA BİRLİĞİ'NE TUTUM

Avrupa Ekonomik Birliği vb. konularda Avrupa komünist partileri büyük gürültü koparıyor. Birçoğu bugün stratejilerinin göbeğine bu birliğe karşı tutumu oturtuyor. Kapitalist güçler arasındaki çelişkilerden dünya işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda yararlanmak, her zaman emperyalist güçlerin dönemseller ya da kesimsel hesaplarına karşı tutum almayı mı gerektirir? Öte yanda, Türkiye'de de, sol hareket içinde bu birliğe girmeye karşı bir tavır var. Özelleştirme konusundaki tavrımız, toplumsal ilerlemenin uzun erimli çıkarlarına ters düşmeden işçi sınıfının yaşam koşullarında ortaya çıkacak olumsuzluklara karşı mücadele yürütmek diye özetlenebilir. Avrupa Birliği konusunda bununla bir parakel kurulabilir mi?

Evet, Avrupa Ekonomik Birliği'ne Avrupa komünist partileri şiddetle karşı çıkıyorlar. Stratejilerinin merkezine de bu Avrupa Birliği'ne karşı olmayı oturtmuşlar. Bence son tahlilde milliyetçi, toplumsal gelişmenin istesen istemesen gideceği yöne, toplumsal gelişmenin çıkarlarına ters bir tutumdur. Yanlıştır.

Şu ikinci cümle, "kapitalist güçler arasındaki çelişkilerden dünya işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda yararlanmak, her zaman emperyalist güçlerin dönemseller ya da kesimsel hesaplarına karşı tavır almayı mı gerektirir?". Bu, duruma bağlı değil midir? Ayrıca, Avrupa Birliği konusunda bu cümle ne kadar yerine

Avrupa Birliği, emperyalist güçlerin ne kesimsel, ne de dönemseller hesaplarıyla bağlı değildir. Avrupa Birliği ve dünyanın birçok bölgesinde gördüğümüz birlikler, bugün kapitalizmin globalleşmesinin o noktadaki örnekleridir. Bin türlü yoldan kapitalizm globalleşiyor. İşletmelerin dünya işletmesi haline gelmesi ya da bölgesel tek pazar, tek para birimine doğru gitmek de aynı şey.

oturuyor bilemiyorum. Çünkü, Avrupa Birliği'ne karşı çıkmak, kapitalist güçler arasındaki çelişkilerden dünya işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda yararlanmak kapsamına pek girmiyor. Çünkü o, yürüyen nesnel bir süreç. Bu süreç kapitalistler arasındaki çelişkileri yer yer artırıyor, ama bu çelişkiler kapitalist rekabetin çelişkileri. Bu noktada işçi sınıfının kapitalistlerden birinin (büyük olasılıkla da kendi ülkesinin kapitalistinin) tarafını tutması hiç gerekmiyor.

Avrupa Birliği, emperyalist güçlerin ne kesimsel, ne de dönemseller hesaplarıyla bağlı değildir. Avrupa Birliği ve dünyanın birçok bölgesinde gördüğümüz birlikler, bugün kapitalizmin globalleşmesinin o noktadaki örnekleridir. Bin türlü yoldan kapitalizm globalleşiyor. İşletmelerin dünya işletmesi haline gelmesi ya da bölgesel tek pazar, tek para birimine doğru gitmek de aynı şey. Devasa üretim güçleri var bugün. Bu devasa üretim güçleri ülke sınırlarına hapsedilemiyor. Hapsedilemeyince, kapitalizm, kendisinden birşeyler de vererek, sınırları kendisi delmeye başlıyor. Bu böyle bir süreç. Buna karşı çıkmak, toplumsal gelişmenin yönüne karşı çıkmak olur. İşçi sınıfının da uzun erimli çıkarlarına karşı çıkmak olur. Bunun yerine, bu sürecin getirdiği acil, güncel zararları gidermek için mücadele etmek daha doğrudur.

Türkiye'de bu birliğe girmeye karşı tavır var. Bunu da anlamak olanaklı değil. Bu tutuma milliyetçi bile diyemeyeceğim. Olsa olsa, burjuvazi ne yapıyorsa, tersini yapmak doğrudur gibi bir refleksten kaynaklanıyor olabilir. Ne oluyor Avrupa Birliği'ne girince? Emperyalistler daha mı fazla sömürüyorlar? Bugün daha mı az sömürüyorlar? Bugün emperyalizmin sömürsü altına değil de, Avrupa Birliği'ne girince mi emperyalizmin sömürsü altına gireceğiz? Oysa bu girişin Türkiye'ye toplumsal olarak getireceği çok şey var.

Bu konudaki tutumumuz, özelleştirme konusundaki tutumumuzla aynıdır. Ortaya çıkacak olumsuzluklara karşı mücadele etmek gerekir. Yoksa kapitalizm ne denli birleşir, ne denli tüm alanlarda tek bir ünite haline gelirse, o denli komünizme yaklaşıp.

Sovyetler Birliği çöktüğünde, "devrimci merkez ne oldu, neresi artık devrimci merkez?" gibi sorular gelmişti yoldaşlarımızdan. Sovyetler çöktü 4 yıl geçti. Bu konuda ne diyebiliriz?

İnsanlık tarihi açısından bu 4 yıl saniye değil, belki salise. Evet, bildiğimiz, bizim anladığımız dünya devrimci merkezi ortadan kalktı. Sosya-

list ülkelerin ortadan kalkmasıyla, dünya merkezi anlayışı, Sovyetler Birliği öncesine döndü. Yani dünya devrimci merkezi, dünya işçi sınıfı mücadelesinin en keskin ve yoğun olduğu ülkedir artık. Bugün dünyada bir devrimci merkez, dünya işçi sınıfı mücadelesinin başını çeken yoğunlukta bir mücadelenin gittiği bir ülke bilmiyorum. Tarihte devrimci merkez sıkça değişmiş ve bunların arasında boşluklar da olmuş. Dünya devrimci merkezinden bugün söz etmek güç. Kimileri Çin'den, kimileri Küba'dan söz ediyor, ama Çin ne kadar sosyalisttir, çok tartışma götürür, Küba ise çok zayıf, çok küçük bir ülkedir. Belirli bir moral bir etkisi dışında birşeyi yoktur. Belki Türkiye devrimci merkez olacaktır, her şansı vardır bu alanda, bazı zaafı yanında.

TEK ÜLKEDEN SOSYALİZM KONUSU

Tek ülkede komünizm olamaz ama tek tek ülkelerde siyasal erki ele geçirmenin fırsatları olabilir. Sovyet deneyimi ve bugün kapitalizmin geldiği aşama açısından tek ülkede sosyalizm kuruluşu ya da sosyal devrim konularında ne düşünüyorsunuz? Örneğin Türkiye'de bir devrim, bugünkü dünya güçler dengesinde demokratik dönüşümleri gerçekleştirmeye olanağı bulabilir mi?

Burada iki şeyi ayırmak gerekir. Birincisi, devrimin olma şansı var mı, yok mu? İkincisi, devrimin başarıldığını varsayarsan, o zaman tüm mesele şuna geliyor, Sovyet deneyinden yeterli dersler çıkarılmış mı, çıkarılmamış mı? Bunları veri kabul ediyorsak, bugünkü çok olumsuz güçler dengesinde bile, gayet tabii ki demokratik dönüşümler de değil, pek çok sosyalist dönüşümler, sosyalizme yürüten bir toplum yaratmak olanağı var. Ama iki büyük soru işareti ile var.

Birincisi, devrimin olma şansı nedir, bunun nesnel ve öznel koşullarının iyi ele alınması ve gerçekçi bir şekilde bakılması gerekir. İkincisi de, Sovyet deneyinin özümsemesi. Sovyetler Birliği deneyimini dünyada herkes orasından burasından irdeliyor. Ne kadar kişi irdeliyorsa o kadar da değişik sonuç çıkıyor. Örneğin, Sovyetler Birliği'nin çözülüşüyle ilgili çok yazı ve kitap okudum. Bunlar içinde bizlere doğru gelen (hepsinde doğru gelen yerler bulunabiliyor da), ana bir tahlil olarak doğru gelen hiçbir şey okumadım. Kimileri de diyor ki, Sovyetler Marks'ın, Engels'in, Lenin'in dediklerini yaptılar, işte bu da sosyalizmin işlemeceğinin kanıtıdır. Oysa, Sovyetler Birliği'nin yaptığı yanlışlar başından beri Marks'ın, Engels'in söylediklerine de terstir.

Marks'ı, Engels'i iyi öğrenmek ve Sovyet deneyinden doğru dersleri çıkarmak çok önemli. Diyelim ki devrimi yaptın, ondan sonra ne yapacaksın? Rusya dünyanın altıda biri bir ülkedydi. Türkiye gibi bir ülkede devrim yaparsan alanın daha da dardır, yanlışları hiç affetmeyecektir.

Sormaya çalıştığım esas soru şu, dünya kapitalizminin geldiği bu aşamada tek ülkede sosyalizmi eskisi gibi çok yüksek sesle söyleyebilir miyiz?

Eskiden çok yüksek sesle söylüyorduk tek ülkede sosyalizmi, çünkü sosyalizmi yeterince bilmiyorduk. Bugün öyle yüksek sesle söyleyemememiz, kapitalizmin aldığı derslerden ya da kapitalizmin verdiği noktadan kaynaklanıyor. Marks'ı, Engels'i daha iyi bilmemizden kaynaklanıyor.

"Tek ülkede komünizm olmaz"ı çok rahat-

İkila, net bir şekilde yakaladık. "Tek ülkede sosyalizm olur mu?" konusu ise çok tartışmalı bir konudur ve bu söyleşinin sınırlarına sığmaz. Onun için çok kaba hatlarıyla düşüncelerimi söyleyeyim.

Marks ve Engels, sosyalizmi, paranın kalkacağı, meta üretiminin ve mübadelesinin yok olacağı bir toplum olarak değerlendirdiler. Bunu bir yere koyalım. Sonra, dünyada hiçbir ülke dış ticaret yapmadan ekonomik yaşantısını sağlıklı biçimde sürdüremez. Bunu da ilkinin yanına koyalım. Bu ikisi nasıl bir araya gelebilir? Ülke içinde meta üretimi yok, meta değişimi yok, para yok ama dışarıdan mal alıyor, dışarıya mal satıyor! Bu nasıl olacak? Hemen soru geliyor: Öyleyse, tek ülkede sosyalizm olabilir mi? Sosyalizme doğru yürünebilir, bazı alanlarda sosyalist dönüşümler gerçekleştirilebilir, iktidar proletaryaya diktatörlüğü olur, ama gerçek anlamda sosyalizm nasıl kurulabilir?

Buradan Marks'ın dediklerinin bir başka yönden daha ne denli derin anlam taşıdığını kavramaya varıyoruz. Marks, Engels ne diyorlardı?: Sosyalizme hiç olmazsa başı çeken ülkelerin aşığı yukarı birlikte yaşayacakları bir süreçle geçilecektir. Bu saptamaya büyük çoğunluk 1915'lerden bu yana, "Marks burada yanlış çıktı" dedi. Ne var ki, sosyalizmin ekonomisinin hangi yönünü ele alırsan al, bu saptamaya çıkıyor. Yani ileri kapitalist ülkelerden, sistemi değiştirmeye yetecek sayıda ülkenin birlikte sosyalizme geçme zorunluluğu var. Marks hiç de yanlış çıkmadı.

Bu demek değildir ki, tek tek ülkelerde devrim olur da, bayrağına sosyalizmi yazmaz, proletarya diktatörlüğü kurmaz ve de sosyalizme doğru adımlar atmaz. Bunların hepsi olur. Ama bunlar, tarihsel anlamda, zaman kazanma operasyonudur, orta alanda top döndürmedir. Bu tekil devrimlere, ta Marks'ın işaret ettiği o yeterlilik noktası gelene dek yeni devrimlerin eklenmesi *zorunludur*. Hem de Etiyopya, Mozambik gibi ülkelerde değil, kapitalizmin gelişmiş olduğu ülkelerde. Bu söylediklerimi yerli yerine oturtabiliyorsak, Marks'ın dehasını da anlamaya başlıyoruz demektir. Pek çok kitapta Marks'ı küçümser bir dille, "Marks toplu devrim dedi, yanlış çıktı" diye yazarlar. Yok, öyle değil! Marks hayal kurmuyor, siyasal olarak da konuşmuyor bu noktada, son derece bilimsel, ekonomik bir gerçekten yola çıkıyor. Paranın, meta üretiminin olmadığı bir toplum kuracaksn, yani başında da para olacak, meta üretimi olacak, ve giderek artan bir yoğunlukla da ticari ilişki olacak. Bu birbirini bozan, dışlayan olgular nasıl bir araya gelebilir? Ancak Marks'ın işaret ettiği yoldan!

Bir başka yere geçerek, Stalin de, *SSCB'de Sosyalist Ekonominin Sorunları* adlı son kitabında, Sovyetler'de meta üretimi sınırlı ve denetimli bir biçimdedir ama vardır diyor, ardından peki neden hâlâ meta üretimi sürüyor diye soruyor ve şu yanıtı veriyordu: Bunun iki nedeni vardır, bir tanesi dış ticaret zorunluluğudur. (Öteki neden bizi burada ilgilendirmemektedir.) Yani Stalin, çok doğru olarak, kapitalist dünya ile ticaretin meta üretimini dayattığını söylemiştir.

Toparlarsam, tekil ülkelerde devrimler gerçekleşebilir ve mutlaka da gerçekleşecektir. Tarih bu noktada öyle gözüküyor ki, dünya hâlâ tekil ülkelerdeki devrimler yolundan yürüyecektir. Bu devrimlerin de yenilmesi için, Sovyet deneyiminden ders çıkarmak, en az bunun kadar önemlisi de, Marks'ın, Engels'in teorisini iyi anlamak zorunludur. Çünkü Sovyet devriminin yanlışları da, Marks'ı atlayıp, "biz yaparız"dan gitmelerinden doğmuştur. Bunlar yapılsa, tekil ülkelerde iktidar kaybedilmeden, halkın işçi iktidarına olan desteği kaybedilmeden dayatılabilir. Bu çok zor bir süreçtir. Düşünürseniz, her yan düşmanla

dolu ve sosyalizmin vaat ettiği "cennet" nesiller boyu gelmeyecek. Bir yandan da devrimci heyecan devrimin ilk dönemlerindeki gibi gitmiyor, giderek iniyor aşağıya. Bu koşullarda çok zordur, ama olmaz değil. Hem de, tekil ülkelerdeki devrimin başka seçeneği yok. Tüm dünya emperyalist-kapitalist sistem içindeyken, bir tek ülkenin çıkıp da sosyalizmi kurdum demesinin olanağı yok.

Stalin ve Sovyetler Birliği konusunda iyi düşünmeye çalışan sol hareketlerle Stalin'e bizim getirdiğimiz eleştiriler birçok konuda üst üste düşüyor. Örneğin, tüm halkın devleti, komünizme yürüme kavramı, demokrasi konusundaki eksikler, vb. Fakat asıl eleştiri "tek dünya - iki pazar" konusunda gelmeli, değil mi? Şimdilerde çokları, "Stalin ne yapıyor, sosyalizm ikinci bir pazar içinde örgütlenmek zorundaydı" diyorlar.

Stalin yanlış bir tahlilden çıkıyordu. Tahlilin yanlışsa, beş yıl, on yıl, kaç yıl sonra bilinmez, ama yol tıkalıdır. Tahlilin doğruysa yol açıktır. İki dünya pazarı dediğin zaman yol kapalıdır. Tek dünya pazarı vardı ve Sovyetler Birliği de onun içinde yer almıştı. Bu gerçeği reddettiğin zaman, istesen istemesen, soyutlanıcı, içine dönük, dünyaya kapanmış bir toplum ve devlet yaratırsın. Herşeyini kendinin yaptığı, "kendine yeterli" bir sosyalizm modeli getirmiş olursun. Bu bir hayal, tamamen çıkmaz, battal bir hayal, ama Rusya devasa bir ülke olduğundan hayalin hayalliliği kısa sürede anlaşılmalıdır. Bunu Küba söylese kimse inanmazdı.

Tabii bununla yakından bağlı, proletarya diktatörlüğünün reddi ve "tüm halkın devleti" kavramının getirilmesi. Bizim devrimci hareketimizde çok çevre, proletarya diktatörlüğünün reddi ve tüm halkın devleti kavramının getirilmesini Hruşçof'la bağlamaktadır. Oysa bu değişikliği getiren Hruşçof revizyonizmi değil, Stalin'dir.

TÜRKİYE'DE ÜÇÜNCÜ YOLLAR GEÇİCİDİR

Yoldaş, istersen Türkiye'ye dönelim. Partimizin 9.Kongre'sinin Türkiye için birinci saptaması, "Türkiye sosyalizme hazır olmayan bir ülkedir". Ardından, "karşı-devrimin hızla gelmekte olduğu, Kürdistan'daki kırım savaşın devlette büyük bir kriz yarattığı ve yakınlaşan karşı-devrime toplumda henüz kanallize edilememiş büyük bir tepkinin varlığı" saptamaları yapıldıktan sonra, "Demek ki, sosyalizme hazır olmayan Türkiye'de, ülkenin içinde

Türkiye bugün emperyalist ülkedir demenin olanağı yok. Tam tersine, emperyalizmin sömürüsü altında bir ülkedir...

Emperyalizmin Zayıf Halkası

Türkiye kitabını yazdığımızdan bu yana Türkiye ekonomisinde büyük gelişme var. Ama şu ikilem ortadan kalkmadı: Ya devrim ya zorba bir düzen! Üçüncü yollar geçicidir.

Böyle bir ikilem içinde, Türkiye son 1-2 yılda yeniden devresel darboğazına sürükleniyor.

bulunduğu koşullardan dolayı, devrimci güçlere iktidar yollarının açılacağı bir durum vardır. Gazi ayaklanması gidişin tersine döndürülebileceğini gösteriyor" denilmektedir. Bunu biraz açar mısınız? İktidar yolları nasıl açılacak? Gerçekten Gazi direnişinin tüm ülkeye yayılması olanaklı mıdır?

Hangi kesiti alırsan al, son 10 yılda, son 20 yılda, ya da 30 yılda, Türkiye endüstriyel alanda giderek hızlanan büyük adımlar atıyor. Kendi içinde baktığın zaman, bir sonraki on yılın gelişmesi, bir öncekinden katıyla fazla oluyor. Ama bu gelişme, dünya güçleri ile rekabete yetmiyor. O zaman ne oluyor? Emperyalist ülkelerin yapabildiğini bizim kapitalizminiz yapamıyor. Kendi işçisine, emekçisine kıvrıntı dağıtmıyor. Toplumun emekçi kesimlerini belli bir halinden memnun olma dengesine getiremiyor. Tersine, bu büyük adımlar Türkiye emekçisinin sırtından atılıyor. Yani 1978'den bu yana söylediğimiz gerçek değişmiyor. Evet, gelişme hızlandı 1978'den bu yana, ama gelişmenin dinamikleri aynı. Evet, ihracat çok arttı, ihracatın Türkiye ekonomisi içindeki yeri de büyüdü, ama sermaye birikiminin ana kaynağı hâlâ ülke içindeki insanlardır. Türkiye emperyalist olma aşamasına geldi, emperyalist olma gereksinimi çok şiddetlendi fakat *emperyalistleşemiyor*. Giderek orasından burasından birşeyler yapıyor ama Türkiye bugün emperyalist ülkedir demenin olanağı yok. Tam tersine, emperyalizmin sömürüsü altında bir ülkedir. Bu durum yine *Zayıf Halka'daki* ana fikirlerden birine bağlanıyor: Türkiye'de burjuva demokratik ya da liberal yollar geçicidir. Ya devrim, ya zorba bir düzen. Üçüncü yollar geçicidir. O kitap yazıldığından bu yana olağanüstü gelişme var Türkiye ekonomisinde, ama bu ikilem ortadan kalkmadı. Çok yönüyle de şiddetlendi.

Böyle bir ikilem içinde, Türkiye son 1-2 yılda yeniden devresel darboğazına sürükleniyor. 1960-70-80'de olan, belki biraz rotarla 1997'de ya da 98'de olacak.

Bu gidiş içinde baktığımız zaman devrimci güçler, örgütlenme, siyasal yönetim kadrolaşması, mali olanaklar ve yığın desteği açısından karşı-devrim güçlerine oranla daha geri gözüküyor. Ama işin bir yanı daha var. Devrimci hareketin de, belki kendi yanlışlarından, henüz ulaşamadığı dev gibi potansiyel desteği var. Tüm bunlar kağıt üzerinde. Olabilir mi olamaz mı, oraya birazdan gelelim. Kağıt üzerinde böyle bir durum var. Bu noktada devrimci güçlerin başvurabileceği bir tane anahtar var (iki tane yok): *Alevi toplumu, Kürt halkı, işçi sınıfı bağlaşıklık yaparsa*, o zaman işte bu dev gibi potansiyel destek, fiili, aktif destek haline getirilir. O zaman devrimci laik güçlerin karşı-devrimi ezmeye şansı doğar.

Bu olabilir mi? Olabilir. Gazi ayaklanmasının tüm ülkeye yayılması olanaklıdır. Karşı-devrimi ezmeye yönlendirilebilir mi bu güçler? Bu da olanaklıdır. Ama tüm taktiklerin, bu iki büyük gücü, *Türkiye toplumunun ana devrimci gücü olan işçi sınıfının* yanına koymaya yönlendirilmesi koşuluyla. Gazi'de kendiliğinden olan buydu. Gazi direnişi bu üç büyük gücün birlikte mücadelesinin yarattığı bir olaydır. Bunu kimse reddedemez.

İşçi sınıfının, Kürt halkının, Alevi toplumunun birlikte mücadelesi. Devrimimizin temeli budur. Ama bugün yürünen yolda bunun gerçekleşeceğinin garantisi var mı? Yok. Daha hâlâ bir dizi yanlışlar içinde yürütüyoruz, devrimci hareket olarak.

Yani iktidar yollarının açılması bu bağlamda konuşulan birşey.

Evet, ancak böyle olur, başka türlü de olmaz.

Ama bugünkü koşullara devrimci durum diyemiyoruz. Neden? Nasıl bir fark var?

Diyemiyoruz, çünkü devrimci durum yok. Yalnızca devrimci duruma yeniden gebe bir durumla karşı karşıyayız. Çok sayıda zorlama yazı okuyoruz, Lenin'in koyduğu üç ölçütü sayıyor ve işte hepsi var diyor. Yoktur. Yönetenler yönetemez bir noktaya gelmemiştir. Yönetilenler artık eskisi gibi yönetilmek istemedikleri bir noktada değillerdir. Ve zaten bu ilk iki ögenin bir sonucu olan, yığın eylemlerinde olağanüstü bir artış yoktur.

Ama ülkenin koşulları ve buna bağlı olarak örgütlenme biçimi, çalışma biçimi olsun, devrimci duruma gerçekten gebe bir ortamın içindeyiz. Bunu açıkça söylemekte yarar var.

Sanırım, oraya gidiyor demek daha doğru. Ona göre de örgütsel önlemleri almak, gerekli hazırlıkları yapmak gerekir. Ama şunu da söylemek gerekir. Bugün devrimci durum yoktur.

Buraya dek söylediklerimle, devrimci durum yaklaşıyor demiş oluyorum zaten: Bir çatışma geliyor, bu çatışmada karşı-devrimin avantajları daha önde, ama bizim de büyük bir potansiye-limiz var demek, o demektir. Bunu açıkça söylemek gerekiyorsa, devrimci durum yaklaşıyor diyoruz.

Bizim insanlarımız açısından, devrimci durum yarın doğacakmış gibi hazırlık yapmamız gerekir demeliyiz.

Kongre kararımızda var zaten.

TÜRKİYE EMPERYALİZMİN ZAYIF HALKASIDIR

Türkiye'de devlet tekeli kapitalizminin bugün geldiği düzey hakkında biraz daha konuşabilir miyiz? 1978'den bu yana devlet tekeli kapitalizminin gelişmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Avrupa'dan, İngiltere'den örnek alalım. İngiltere, devlet tekeli kapitalizminin en olgun örneklerinden biridir. Ne oldu? Devlet, elindeki ekonomik işletmeleri tasfiye etmeye başladı. Böylece devlet tekeli kapitalizminden bir adım geri mi gidildi? Eski kapitalizme mi döndü? Hayır, daha ileriye gidildi. Rekabetçi kapitalizm, devlet kapitalizmi, devlet tekeli kapitalizmi, bunların tümü ilerlemenin değişik momentlerini anlatır. Nedir bu ilerleme? Devletin elinde fabrikalar olmuş olmaması sorunu değil. Anlattığı, üretim kapasitelerinin, üretim birimlerinin büyümesidir. Sonuçta oluşturanların adları değişiyor ama eğri hep yükseliyor. Kapitalizmin en başlarında sermaye yeterince birikmemiş olduğundan herşeyi devlet yapıyor. İlkel sermaye birikimi devlet eliyle sağlandıktan sonra devlet aradan çıkıyor. Bu şekilde zaman zaman devlet ekonomiyi giriyor çıkıyor. Daha sonra, kendini de reddeder bir şekilde kapitalizm her alanda yeniden devleti kullanıyor, devlet kapitalizmi oluyor ve II. Dünya Savaşı'nın ardından dünya kapitalizminin yaşayabilmesini sağlıyor. O badire atlattıktan, tekeller tekrar palazlandıktan sonra bu kez devletle tekeller içiçe geçiyor ve devlet tekeli kapitalizmi haline geliyor. Devlet bu süreçte her zaman kapitalizmin jandarması. O sıkıştığı zaman devreye giriyor, sonra çıkıyor.

Ama şimdi öyle bir noktaya geldi ki, kapitalist işletmelerin herbiri kendisi bir devlet. Onun için bizim sana ihtiyacımız yok dediler, sen çekil biz yaparız. Bu durum,

Kim ne niyetlerle istemiş olursa olsun, devleti küçültmek işçi sınıfının tarihsel amacıyla son derece tutarlıdır. Çünkü son tahlilde işçi sınıfının en büyük düşmanı devlettir, başka hiçbirşey değildir. Ne kadar küçük olursa, o kadar çabuk yener devrim aşamasında, ondan sonra da o kadar kolay tasfiye eder. Devlet olduğu sürece işçi sınıfı özgür olamaz.

kapitalist işletmelerin hazır birikimlere konma, bildik sömürü yanında soygunu da genişletme eğilimini yansıtıyor. Ancak bir de üretken güçlerin gelişmesinde erişilen daha da ileri bir aşamayı anlatıyor. Türkiye'deki durum tam böyle bir gelişmeyi anlatmıyor. Bir miktarı zorlama, bir miktarı Thatcher'le birlikte yayılan tutumdan etkilenme, çoğunluğu hazır birikimlere konma isteği. Ama ne olursa olsun, Türkiye burjuvazisi, Türkiye şirketleri, devletin boşalttığı yeri dolduramayacak olsa, hiç kimsenin aklına, hayaline, rüyasına girmez özelleştirme. Yapabileceğini düşünüyor ki, onun devleti "ben çekileyim o yapsın" diyor.

Talibi çıkmış yani.

İşte bu da anlatıyor. Yani devletin ekonomiden çekilmesine izin verebilecek kadar Türkiye'de de belli sektörlerde sosyalleşme ilerlemiştir. Bu da işçi sınıfının tarihsel amaçlarıyla uyumludur. Kim ne niyetlerle istemiş olursa olsun, devleti küçültmek işçi sınıfının tarihsel amacıyla son derece tutarlıdır. Çünkü son tahlilde işçi sınıfının en büyük düşmanı devlettir, başka hiçbirşey değildir. Ne kadar küçük olursa, o kadar çabuk yener devrim aşamasında, ondan sonra da o kadar kolay tasfiye eder. Devlet olduğu sürece işçi sınıfı özgür olamaz.

Yoldaş, konuşukça daha iyi ortaya çıkıyor. Devletin sönüp gitmesi üzerine getirilen görüşlerle, özelleşme-devletin küçülmesi, bunlar birbirini mantıksal olarak tamamlıyor.

Doğru, uyumludur ama birisi kapitalist biçim altında, ötekisi sosyalist işçi iktidarı altında oluyor. Yani birisi tersinden çözüyor gelişkiyi, ötekisi doğrusundan çözüyor.

Son günlerde bir mektup olayı var. Koç'un Sabancı'ya yazdığı mektup. Yurt dışında ilk kez büyük çaplı ortak yatırım yapılması söz konusu.

Bu da örneklerden biridir. Hem de, Avrupa sermayesi karşısında durabilme çabasıdır.

İkinci birşey, Türkiye'nin emperyalizminin zayıf halkası olduğu doğrusu. Geçen gün Hürriyet'te okudum. Doğu Perinçek aynen bu kavramı kullanıyor, Türkiye'de ilk kez sizin getirdiğiniz kavramı.

(Bir başka yoldaş) Koç'un Sabancı'ya birlik önerisi de ulaşılan aşamayı güzel gösteriyor. Ülke şirketleri şimdiye dek nerede konsorsiyum kurabildi? Konsorsiyum büyük bir projeyi devralıyor. Şimdiye dek her yerde İtalyan

firmaları, Japon firmaları, İngiliz firmaları, bir tane de göstermelik Türk firması iş tutuyorlardı.

İç pazara yönelik bir manevra değil bu. Tamamen ülke dışı pazarlara yönelik. Bu da Türkiye tekelleri için hedefin büyüdüğünü gösteriyor.

İŞÇİ SINIFI TEK DEVRİMCI SINIFTIR

Bu arada, Türkiye'nin gelişme düzeyiyle bağlı olarak yanıtlanması gereken bir soru var. Şimdilerde bazı dostlarımızdan duyuyoruz ki, "İşçi sınıfının kaybedeceği çok şey var, evi var, arabası var, yaa küçük burjuvazi devrimci. Gecekonduardaki, Gazi'deki, Nuretepe'deki mücadeleler de işte bunu gösteriyor" diyorlar. Hemen ardından "memurlar" diye de destekliyorlar. Şimdi bu konuda, Türkiye işçi sınıfının gelişmişlik düzeyi ve devrimci olup olmadığı konusunda neler söyleyebiliriz?

Memur dediklerinin büyük çoğunluğu işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının tanımını doğru yapma, sınırlarını doğru belirleme sorunu bu. Kim işçidir sorusuna doğru yanıt verme sorunu. Bunu yapmamış olan ya da şu ya da bu nedenle doğru yapamayan, devletin bir oyun oynayarak işçi sınıfının önemli bir kesimini işçi statüsünden çıkarmış oluşunu veri olarak kabul edebilir. Böyle olunca da, devletin yaptığını, bilimsel olmayan, kendi çıkarına yaptığı ayrımı kabul edip, onun üzerinden Marks'a, Engels'e söz söylemiş olur! Memurların büyük bir kesimi Türkiye işçi sınıfının parçasıdır.

Türkiye'deki öteki ezilen kesimleri reddetmek, onların devrimci bir potansiyeli yoktur demek, geri kalan tüm halk kesimlerine gerici bir bütün olarak bakmak anlamında değil ama, Türkiye işçi sınıfı, Türkiye'nin tek devrimci sınıfıdır. Marks'ın *Manifesto*'da söylediği anlamda.

İşçi sınıfımızın bazı kesimleri belli bir düzeyde daha iyi yaşıyor, bazı kesimleri daha kötü yaşıyor olabilir. Tabii bu yaşam farkları bilinç düzeylerine bir farklılık getirir, bunları da görmek gerekir. Ama sınıfın, bu büyük gücün çok büyük kısmı çok zor koşullarda yaşıyor.

Bu yaptıkları değerlendirme, başbakanın söyledikleriyle aynılık taşıyor. Başbakan, işçi genel müdüründen daha fazla para alıyor diyor. Yani o suni ayrım kasıtlı olarak da sürdürülüyor. Memurların bir bölümü de, kravat taktıkları için, kendilerini işçi kabul etmiyorlar, bu da var. İşçi olduklarının farkında bile değiller. İşçi olmak ayıp birşeymiş gibi.

Doğaldır, çünkü o bilinç verilmeye çalışılıyor.

KÜRT SORUNUNDA KOMÜNİST TUTUM

PKK'nin, ezilen ve sömürülen Kürt işçi ve emekçisinin temsilciliğini yitirmesi durumuna ne dersiniz? Gerek Batılı ülkelerin ve gerekse Türkiye'deki liberallerin, hatta bazı partilerin ve aydınların "Kürt sorununa siyasal çözüm" için bastırımları, PKK'nin milliyetçi bir parti kimliğine dönüşüp silah bırakmasına varabilir mi? Siyasal çözüm konusunda partimizin tutumu nasıldır?

PKK'nin, varoluş amacının, hedefinin değiştiğini hiç düşünmüyorum. Yalnızca değişen

dünya ve bölge koşullara uymaya çalışıyor, ona göre yeni politikalar üretiyor. Son derece "reel" siyaset yapıyor. Onu da büyük düzeyde yapıyor.

Bu parantezi geçtikten sonra sorunun birinci yönüne gelirsek, "PKK'nin, ezilen ve sömürülen Kürt işçi ve emekçisinin temsilciliğini yitirmesi durumuna ne dersiniz?" diye soruyorsun. Burjuva gazetelerine göre böyle bir süreç var. Ama o gazetelerin işlevlerinin ne olduğunu iyi biliyoruz. Onları bir yana bırakırsan, bugün Kürt halkı adına konuşabilen başka bir örgüt yoktur. Türkiye halkı adına konuşabilen bir örgüt yok, Türk halkı adına konuşabilen bir örgüt de yok. Ama Kürt halkı adına konuşabilen bir örgüt var, PKK. Bu bir olgudur. Bugün somut olarak Kürt sorunu dediğin zaman PKK dışında çok az şey konuşabilirsin. Öyleyse, Kürt sorunu dediği zaman, Kürt halkının temsilcisi olarak PKK'yi tanımak zorundasın. Ona göre de tanımlamak zorundasın. Kürt halkının mücadelesini örgütleyen PKK'dir. Bunu reddederek kimse hiçbir yere varamaz.

Siyasal bir çözüm olabilir mi? Serinkanlı düşünürsek, bugünkü ulusal dengesi içinde, büyük emperyalist güçler devrede olduğundan, nasıl durumlar doğar, nerelere gidilir, bunu söyleyebilmek çok güçtür. Yani siyasal çözüm var siyasal çözüm var, demek istiyorum. Sonunda siyasal bir çözüm mutlaka olacaktır da, nasıl bir siyasal çözüm olacaktır?

Buradan sorunun son bölümüne geçiyorum: "Siyasal çözüm konusunda partimizin tutumu nasıldır?" Birşey çok açıktır: Emperyalist güçlerin etkin olacağı hiçbir "çözüm" ne Kürt halkına, ne Türk halkına, ne bölgedeki öteki halklara hiçbir yarar sağlamaz. Bölge halklarına ve Türkiye'ye, en başta da Kürt emekçisine yararlı olacak bir siyasal çözüm için, Türkiye işçi dinamiğiyle bütünleşme dışında başka bir yol yoktur.

Türkiye işçi sınıfı hareketinin geri devşirildiği bir dönemde yükselmesi, Kürt mücadelesinin şanssızlığıdır. Bu durum hem onun tam başarı şansını azalttı, hem de işçi sınıfının geri devşirilmesini de arttırdı. Çünkü sınıf içinde de Türk milliyetçiliği yükseldi. Bu da çok somut gösteriyor ki, işçi sınıfıyla bağlaşmadan ulusal-demokratik anlamda başarı kazanmak olanaksızdır. Kürt mücadelesiyle bağlaşmadan da işçi sınıfı için siyasal ve toplumsal devrimin önü tıkalıdır. Son on yılın toplumsal pratiği bu doğruların kanıtlanışındır.

Yani partileşme desek, partileşerek?

İrlanda'daki gelişmeler de siyasal bir çözümdür. Hem partileşerek, hem silah bırakarak siyasal bir çözüm. Ama satış diyemezsiniz. Nasıl bir siyasal çözüm olduğunu görmeden, kavram olarak siyasal çözüme karşı olamayız, karşı değiliz.

Ama nasıl bir siyasal çözüm?

(Bir başka yoldaş) Federasyon?

ÇÖZÜMÜN TEMELİNDE GÖNÜLLÜLÜK YATAR

Türkiye koşullarında üniter devlet daha iyidir diyorum. Ama Kürt halkına sorulması gerekir. Referandum yapınlar. Kürt halkı federasyon istiyorsa federasyon.

Yoldaş, bence biraz kibar koyuyorsun. Türkiye'de, Kürt sorununda federasyon önermek gerçeklik değil mi? İşçi sınıfının önünü tıkmak için binbir tane alet icad edilse,

bunların herhalde en verimlisi federasyon olurdu.

Değil yoldaşım. Sorunlara daha geniş bir perspektiften bakmak gerekir. SSCB federasyondur, ABD de federasyondur. Başta söylediğime geliyor. Federasyon mu üniter devlet mi tartışmasını, bu çözümlerin somut koşullarından, bu çözümlere nasıl ulaşıldığından koparak yapmak, çok anlamsız bir tartışma olur. Kürt halkıyla Türk halkı gönüllü olarak "federasyon"da anlaşsalar, bundan zararlı bir sonuç çıkmaz. Ama şöyle birşey olsa durum değişir: Kürt tarafı, "ilk adımda şu federasyonu tutturalım, sonra ikinci adımı atarız" diye yaklaşırsa, o zaman olmaz. Türk tarafı, "Avrupa Birliği'ne girmemiz için bu zorunlu, verelim şu federasyonu, ilk fırsatta geri alalım" diye yaklaşırsa, yine olmaz. Yalnız unutmayalım ki, bu çeşit çıkarıcı yaklaşımlarla üniter devlet de yürümez! *Niyet ve gönüllülük olmadan hiçbir model yürümez.* Sonuçta herşey halkların gerçek istemlerinin ne yönde oluştuğuna bağlıdır.

Federasyon da, üniter devlet yalnızca bir biçimdir, bir modeldir, bir elbisedir. Bu elbisenin içi nasıl doldurulur? Giyene dar ya da bol geldi diye elbiseyi suçlayamazsın ki! İçine giren adam önemli. Tabii ki işçi sınıfı büyük devletlerden, birleşik devletlerden yanadır. Ama federatif devlet demek, büyük devlet, birleşik devlet olmamak değil ki. İşte Birleşik Amerika, bir federe devlet...

Ama etnik temelde bir federasyon değil. Almanya da bir federasyon. Türkiye'de ise etnik olacak. Yugoslavya gibi işte.

Olabilir, neden olmasın. Sovyetler'de öyleydi. Federasyon olduğu için batmadı Sovyetler. Olmaz diye birşey yok. Bunu "ilke" konusu yapmak yanlışlıktır.

Sonuçta, ulusların kendi kaderini belirleme hakkı var. Bu hakkın içinin somut olarak doldurulmasının işçi sınıfına zarar verip vermediği ortaya çıkmadan, genel planda federasyona da, başka bir biçime de karşı çıkılmaz.

Şurası da çok açık ki, Türkiye Kürdistanı'nda

Emperyalist güçlerin etkin olacağı hiçbir "çözüm" ne Kürt halkına, ne Türk halkına, ne bölgedeki öteki halklara hiçbir yarar sağlamaz. Bölge halklarına ve Türkiye'ye, en başta da Kürt emekçisine yararlı olacak bir siyasal çözüm için, Türkiye işçi dinamiğiyle bütünleşme dışında başka bir yol yoktur... İşçi sınıfıyla bağlaşmadan ulusal-demokratik anlamda başarı kazanmak olanaksızdır. Kürt mücadelesiyle bağlaşmadan da işçi sınıfı için siyasal ve toplumsal devrimin önü tıkalıdır. Son 10 yılın toplumsal pratiği bu doğruları kanıtlamıştır.

neredeyse her evden bir ölü çıktıktan sonra, eski statüyü kimse kabul etmez. Yeni çözümler zorunludur.

O zaman işte bir siyasal bir çözüm zorunluluğu ortaya çıkıyor.

TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİYLE MÜCADELE TKP'NİN ÖNEMLİ GÖREVIDİR

Ulusal sorunun temeli gönüllülüktür. Burjuvazi Kürt halkının gönüllü kazanamaz. Ama işçi sınıfıyla mücadelede birlik, bu gönüllülüğü sağlar. Biz, Kürt halkının kendi kaderini belirleme hakkını kayıtsız koşulsuz tanıyoruz. Bu hakkın Kürt halkıyla Türk halkının kardeşçe birlikte yaşaması yönünde kullanılması için elimizden gelen herşeyi yapmak istiyoruz.

Konu buraya gelince, Türk milliyetçiliğine değinmek zorunludur. Çünkü günümüz gençliği, özellikle öndümüzdeki yıllarda bu Türk milliyetçiliğiyle yüzyüze kalacak. Ezen ulusun komünistleri olarak, ezen ulus şövenizmine karşı şiddetle mücadele etmek zorunludur. Ezen ulusun milliyetçiliği, şöven ve gerici bir sonuna kadar. Ve ezen ulus komünistinin ilk görevi, kendisini ezilen ulusa anlatabilmek için de ilk görevi, kendi ulusunun büyük ulus şövenizmiyle mücadele etmektir. *TKP'nin önemli görevlerinden biri, yükselen Türk milliyetçiliğiyle mücadeleidir.*

Türkiye'de yükselen Alevi hareketinin aşamaları, değişim ve ayrışmalar, görüş ayrılıkları üzerinde gazetelerde dizi yazılar yayımlanıyor. Türkiye gündeminde sürekli sıcaklığı koruyor. Bunda Kervan'ın da büyük etkisi vardır. Özellikle partileşme konusunda geniş bir Alevi kamuoyu tepkisi oluşmaya başladı. Bu nedenle, artık hiçbir yerde Alevi Partisi sözcüklerini ağza almayorlar. Dahası, "biz yanlış anladınız, Alevi partisi kurmak gibi niyetimiz yok" diyorlar. 9.Kongremizin kararı, "bugün Alevi toplumunun örgütlenme mücadelesinde emekten yana, ilerici görüşleri savunan güçler desteklenmeli ve güçlendirilmelidir" diyor. Bugünden sonra "Alevi toplumunun örgütlenme mücadelesini", kendî özüne uygun ve işçi ideolojisinin önderlik ettiği siyasallaşma olarak anlamak istiyorum. Bu doğru mudur? Sakın şiddetle karşı olduğum "Aleviliğin siyasallaştırılması" olarak anlaşılmasını Alevi toplumunun siyasallaşma mücadelesi. Bu bağlamda Alevi toparlanması, Aleviliğin özünü ortaya çıkarma ve bu öze dönüşün bilincini kazanma mücadelesinde en büyük katkı Yürükoğlu yoldaşın ve Türkiye Komünist Partisi'nindir. Bu gerçeği hiç kimsenin yadsımaya hakkı yoktur.

Düne kadar "Alevilik dindir, imandır" diyen bazı çevreler, şimdiki cemevlerinde, Alevi derneklerinde cırlıt atıyorlar ve liderliğe oynuyorlar. Örneğin bir Dev-Yol parti kurma yolunda ve Alevi örgütüllüğünün tepesindekiyle sıkı ilişkiler içerisinde. Öte yanda İşçi Partisi, son çıkardığı dört sayfalık bildiride, Aleviliğin tarihteki sınıfsal karakteri, bugünkü anlam ve rolü, siyasal örgüt olarak Alevi partisinin kurulmasının sakıncaları üzerinde epeyce konuştuktan sonra, Alevileri İşçi Partisi'ne çağırıyor. Oysa çok az bir zaman önce aynı Doğu Perinçek, "Alevi Şeriatı"ndan söz ediyordu!

Diyelim bu iki örnekteki gibi bir grup ya da birkaç tane Alevi örgütlerine hakim olup, kitleyle peşinden götürmeye aday oluyor. TKP'nin tavrı ne olacak? Destekleyecek mi? Desteklemeyecek mi? TKP'nin, kendisinin böyle bir aday konumuna girme çabası yakın bir gelecekte gündeme gelebilir mi?

ALEVİ TOPLUMU KENDİ ÖĞRETİSİNİN ÖZÜYLE VE TARİHİYLE TUTARLI ÖRGÜTLENMELİ

Alevi toplumunun siyasallaşmasının nasıl anlaşılması gerektiğinden başlarsak, komünistin gönlünde yatan, tabii ki, kendi özüne uygun ve işçi ideolojisinin önderlik ettiği bir siyasallaşmadır. Ama şimdi 25 milyonluk bir toplumdaki sözcüğü zaman zaman bu uzun bir kavga süreci içinde yavaş yavaş sağlanabilecek bir şeydir. Her zaman da önemli bir büyüklük dışında kalacaktır. Alevi toplumunun siyasallaşmasında benim asıl anladığım, kendi özüne uygun, tarihte kendi devrimciliğinin yarattığı kavramlarla tutarlı bir siyasallaşmadır. Bu, "Aleviliğin siyasallaşması" kavramından çok ötededir tabii. İşçi ideolojisinin önderliğindeki siyasallaşmayla, "Alevi siyasallaşması" denilen şeyin arasında bir yeredir.

Alevi partisi konusu gerçekten tam dediğin gibi. Şimdi hepsi bir ağızdan, "vallahı yanlış anladınız, biz ilerici, demokratik parti kurmak istiyoruz" diyorlar. O zaman neden "Alevilerin de parti kurma hakkı vardır" diye bağırıyordu-nuz?

Bana kalırsa bu kesim Alevi partisi kuramayacaktır. Demokratik, ilerici, emekten yana bir parti ise hiç kuramazlar. Onun için hafif kalırlar. Sözü ettiğin guruplar türünden herhangi birisi Alevi derneklerine hakim olursa diyorsun, olamazlar. Kesinlikle öyle bir şey olamaz.

TKP'nin kendisinin buna aday olması? Biz böyle bir şeye aday değiliz. Baştan söyledik. Alevi toplumu bir inanç birliğidir. Alevilerden komünist kazanmaya uğraşırız. O toplumla yakın dost olmaya çalışırız. Kendimiz de Aleviliği gerçekten çok seviyoruz. Ama kendine özgü bir entite bu. Ancak uzun bir mücadele süreci içinde, kendi liderleri eliyle aynı zamanda, bir yakın dayanışma, sıcak dayanışma içinde, objektif olarak onların da öncülüğünü sağlayabilir Komünist Partisi. Zaten amaç da budur.

SENDİKAL HAREKETİN SORUNLARININ ÇÖZÜMÜ DE PARTİYLE BAĞLI

Sendikal hareketle ilgili bir soru. Bir süre önce, yabancı sendikacıların olduğu bir toplantıda sendikal hareket tartışılıyordu. Dünya çapında sendikal hareketin tikanıklığı, içinde bulunduğu sorunlar... Türkiye'de de tikanıklık var. Ankara'da 240 bin kişiyi mitinge topluyor. Ardından üç gün sonraki eylemde bir şey yapamıyor. İşçileri bir yerden bir yere götürüyor sendikal hareket.

Götürmek de istemiyor.

İstemiyor... Neyse, sendikacılarla konuşurken, sendikalar şimdiye dek işçilerin ekonomik örgütleriydiler, ama koşullar öyle getirdi ki artık sendikaların sınıfın tüm yığınına seslenen yığın örgütleri olması, ekonomik çerçeveyi aşması gerekiyor gibi bir şey söylemiştim. Tüm sendikacılar şiddetli bir tepki gösterdiler, sendika budur, bunun dışında sendika olmaz, dediler. En azından Belediye-İş Balıkesir şubesindeki örnekten, Türk-Metal örneğinden yola çıkıyorum. Sendika, kan kaybetmemek için, ekonomik mücadelenin yanısıra işçinin ailesinin, emeklisinin, işsizinin de yapıda yer tutacağı bir örgütlenme arayışı içinde. Bu

*Birlik büyük bir gereksinimdir.
Devrimci hareket son derece
dağınık dünyanın her yerinde.
Büyük miktarda kadro var, fakat
herkes ayrı ayrı birşeyler yapmaya
çalışıyor, küçük dükkanlarla
uğraşıyor... Yapmamız gereken, kısa
vadeli çıkan sonuçların
yetersizliğine bakmadan inatla ve
sabırla birlik sürecini zorlamaktır.
Ama Marksçı ilkeleri atlamadan.
Birlik için birlik değil, mücadeleyi
yükseltmek için birlik.*

konuda ne söyleyebiliriz? Tam bir tahlil yapamıyorum ama "işçilerin ekonomik yığın örgütü" tanımının değişmesi gerekiyor gibi.

Sendika, işçilerin ekonomik mücadele aygıtıdır. Bu temel tanım değişmez, sosyalizmde bile değişmez. Ama ülkenin içinden geçtiği aşamaya göre, tüm öteki örgütler gibi, sendikaların da misyonunda daralma ya da genişleme olur. Bu nedenle Lenin, devrimin ileri bir aşamasında, "sendikalar komünizm okulları olmalıdır" diyor. Ama o durumda bile ekonomik mücadele aygıtı olma özelliği ortadan kalkmıyor. Ülkenin içinden geçtiği duruma göre, devrim mücadelesinin yükseldiği aşamaya göre, sendikaların da o aşamaya uygun tutum alması gerekiyor.

Burada en önemli nokta şudur: Bugün Türkiye'ye baktığımızda, başı çekecek bir siyasal örgüt yoktur işçi sınıfının. Bölük pörçük, etkisiz örgütler var. Böyle bir durumda, partinin transmisyon kayışı olması gereken sendikaların tanımını değiştirelim dediğin zaman, istesen istemesen bu, sendikaların partinin yerine koymak olacaktır. Partinin üstlenmesi gereken görevleri üstlenin demeye çıkacaktır. Bugünün gereksinimi orada değil, ayrıca mücadelenin bugün geldiği noktada öyle bir gereksinim de kendini dayatmış değil.

Öyle bir gereksinim kendini gerçekten dayatırsa, Türkiye'de parti de, hangisiyse, ortama en iyi uyanı, mutlaka güçlenecektir ve sınıfın adına konuşur bir konum kazanacaktır. Şuna da bakmak gerekir, Türkiye'nin yakın tarihinde, işçi sınıfı adına konuşuyorum diyebilen bir parti olmuş mudur? Yoktur. Çok sayıda örgüt var ama hiçbirisi, gerçekleri yatmadan, "ben konuştuğum zaman işçi sınıfının önemlice bir kesimi beni dinler" diyememiştir, bugün de diyemiyor. Şimdi bu kadar örgüt var. Bu örgütleri kuranlar, bu örgütlerde çalışanlar, yöneticiler ya da üyeler, hepsi de gecesini gündüzüne katıp, işçi sınıfının öncü örgütünü yaratmak için çalışmadılar mı? Kimisinin çalışma biçimi bize doğru gelir, kimisininki yanlış gelir. Bu başka bir konu. Ama bu kadar örgüt var. Olamadı. Onyı geçiyor, yirmi yıl geçiyor, otuz yıl geçiyor, hedef menzile girmiyor.

Son devrimci durumdan bu yana bir süreç yaşandı. Bu da gösteriyor ki, ülkenin güçlü bir sınıf partisine nesnel gereksinimi yeni yeni kabarıyor. Önemli yıllarda işçi hareketini temsile yetkili bir ya da bir-iki örgütün öne çıkacağını göreceğiz. Bundan önceki dönemlerde ne denli büyük özveri gösterirsen göster, ne yaparsan yap, nesnel olanağı zayıftı. Öte yanda, devrimci kalkışlar da, kırk yılı bölen iki yıllık üç yıllık kalkışlar da çok kısa sürdü. Kadrolaşma tam yol alırken, işçi sınıfı içine bir-iki örgüt

girmeye başlarken, karşı- devrim geldi ve bu örgütler de kadrolarını koruyamadılar. Sonuçta, her saat çalışta kadrolaşma aşağı yukarı yeni baştan başlamak zorunda kaldı. Böyle bir karmaşık ve şanssız bir süreç yaşandı. Ama önümüzdeki birkaç yılda gereksinimin kendini iyice dayatacağını ve buna da yaşamda çözümlerinin geleceğini düşünüyorum. Çünkü, parti kurmak, çalıştırmak bir yönüyle öznal bir iştir, içindeki kadroların enerjisine, kararlılığına özverisine bakar, ama asıl yönüyle de nesnel bir iştir, sınıfın nesnel gereksinimleriyle bağlıdır.

TKP ÜSTÜNE DÜŞENİ YAPMAK ZORUNDADIR

Bagünlerden sonra böyle bir partinin doğma potansiyeli var diyorsunuz. Çok alçakgönüllü bir şekilde koyduğunuz için konuşuyorum. Böyle bir olasılık, bu objektif koşullar çıkmaya başladığı zaman, bu şartlar altında bile Türkiye Komünist Partisi dışında bu öncülüğe soyunabilecek bir güç görebiliyor musunuz? Rastlantılara bağlı anlamda söylemiyorum, gerçek anlamda.

Orada herşey bize bakar. Biz üstümüze düşeni, ortamın bizden beklediklerini yaparsak çıkmaz, çıksa da tutmaz. Ama siyaset de boşluk tanımaz. Biz üstümüze düşeni yapamazsak, Marksist-Leninist'im diyen değil, Troçkistim diyen bile geçici süreler için işçi sınıfına egemen olabilir. Bunun tarihte örnekleri de vardır. Alır o gücü, o gücü mücadelesinin başarısıyla alır, götürür kayalara vurur sonunda, ama belli bir süre için yapar. Bize bakıyor. Biz yapamazsak, yapacak mutlaka çıkar. İşçi sınıfının siyasallaşma süreci hızlandığı zaman mutlaka buna yanıt veren bir siyasal parti öne çıkar.

Sovyetler'in çöküşünden bu yana yoğun bir durgunluk oldu. Ama şimdilerde görülüyor ki, solda birleşme yönünde dünya çapında bir hareketlilik var. Bir bakıyorsun, eski Troçkistlerle eski Sovyetçiler yanyana gelip konuşmaya çalışıyorlar. Ya da eski Maoocularla, eski Sovyetçiler birbirlerine birleşme çağrısı yapıyorlar. Yani on yıl önce duymayı bile tahmin edemeyeceğimiz şeyler oluyor. Türkiye'de de Birleşik Sosyalist Parti'de Troçkistler, Kurtuluşçular, eski menşevik TKP'liler vb., biraraya gelmiş görünüyorlar. Sorum şu: Zamanında TKP içindeki ayrışmada menşevik katatta yer almış çok yoldaşla yollarımız ayrıldı. Aradan 15 yıl kadar bir süre geçti. Şimdi bizim bunlarla yanyana gelmemiz önünde bizim açımızdan bir engel var mı? Onlar açısından ne gibi engeller var? Bu engelleri aşmak için ne yapabiliriz?

KOMÜNİSTLERİN BİRLİĞİ İVEDİ GEREKSİNİMDİR

Dünyadaki bu birleşme eğilimi son derece gerçek bir gereksinimden kaynaklanıyor. Son derece de yararlı sonuçları olacaktır. Ancak, Birleşik Sosyalist Parti'yi bu olumlu sürece örnek kabul edemiyorum. Bu, solda birliğin her türlü ölçütüne ters, zararlı bir liberal partidir sonuçta. Sol söylem sahibi de olsa, liberal bir parti. Solda birliktir komünistlerin anlayacağı bu olmamalıdır. Birbirine taban tabana zıt mihraklar bu parti içinde birleşmişler, partinin merkez organı toplanmadan önce tüm guruplar değişik odalarda kendi merkez komitelerini topluyorlar, görüşmelerini yapıyorlar, ondan

sonra Birleşik Parti'nin toplantısına giriyorlar. Böyle bir "birleşme"den işçi sınıfına yararlı bir sonuç çıkmaz. Bu çeşit birleşme, tek başına ayakta duramamanın getirdiği bir geçici sonuçtur. Ama buna da öyle bir yöntem bulunmuş ki, bir çeşit anarşizm. Klüklere, hiziplere özgürlük. Böyle bir birlik, haklı ve doğru bir eğilim olan birlik eğiliminin zararlı bir noktada somutlanmasındır.

Öte yanda *birlik büyük bir gereksinimdir*. Devrimci hareket son derece dağınık dünyanın her yerinde. Büyük miktarda kadro var, fakat herkes ayrı ayrı birşeyler yapmaya çalışıyor, küçük dükkanlarla uğraşılıyor. Yani dünya tekelileri karşısında biz daha ülke partileri kuramıyoruz, oysa dünya partisine varma zorunluluğumuz var. Yapmamız gereken, kısa vadeli çıkan sonuçların yetersizliğine bakmadan inatla ve sabırla birlik sürecini zorlamaktır. Ama Marksçı ilkeleri atlamadan. Birlik için birlik değil, mücadeleyi yükseltmek için birlik.

Buradan senin getirdiğin soruya gelirse, eski partilerin çoğuyla yollar ayrıldı. Onlar o yanda kaldı, biz bu yanda yürüdük. O yanda kalanları bugün bir bütün olarak değerlendiremeyiz. İçlerinde Yeni Demokrasi Partisi hokkabazlığının başını çekenler var, tekellerde iyi işler tutanlar var, Birleşik Parti'ye girmişler var, komünizm ülküsünü, komünist ateşini hâlâ sıcak tutanlar var. Sanırım soru bu sonuçlarla ilgilidir.

Şimdi, bu yoldaşlar biraz serinkanlı düşünürse, eski kavgaların hararetinden kendilerini ayırıp düşünürse, eski TKP'den, komünizmi örgütlü olarak savunan bizden başka kimse *kalmamıştır*. Bu, bizim söylediklerimizde inançlı ve kararlı olduğumuzu kanıtlar. Bizim açımızdan bu yoldaşlarla birleşmeyi engelleyecek hiçbir neden *yoktur*. Tam tersine, Hepsinin, hele yaşlı yoldaşların bu mücadelede büyük deneyleri var, bize öğretecekleri şeyler var, yapacakları katkılar var. Onlar açısından da bir engel, olsa olsa psikolojik bir engel olur, yıllar öncesindeki kavgaları, tartışmaları aşamamanın getirdiği psikolojik bir engel olur. Ne var ki, sınıf mücadelesinin gereksinimleri karşısında, bu çeşit ilke ve içeriğe dayanmayan psikolojik engelleri aşmak zorunluluğu da var.

DİŞİMİZDAKİ KOMÜNİST GÜÇLERLE BİRLİK YOLUNU ARIYORUZ

Mutlaka birleşmiş, güçlü bir komünist parti yaratmak zorundayız. Ama bu ülke çapında birleşmiş, güçlü bir komünist parti yaratma süreci, yalnızca Türkiye Komünist Partisi'nin, eski TKP'den kalan diri komünistlerle birleşmeyle sağlanabilecek birşey değildir. Bizim dışımızda da mücadele eden, bazı fikirlerine katıldığımız, bazı fikirlerine katılmadığımız, ama komünistliği tanımlayan temel konularda anlaştığımız güçler var. Bunlarla da ısrarla birlik yolunu arıyoruz. Aradık, arayacağız. Kısa dönemli sonuçlar ne olursa olsun. Küsmeye yoktur bizde. Biz de inatçı insanlarız. İsrarla birlik yolunu aramayı sürdüreceğiz. Şu gerçekleri de her zaman yineleyeceğiz: Birlik sürecinde kimse ikiz kardeşini aramamalıdır. Önemli olan, komünistliği, Türkiye somutunda da komünistliği tanımlayan ölçütleri saptamaktır. Ve bu ölçütler dışındaki tüm öteki farklılıkları, birleşmeye engel olmayan, hatta düşünce canlılığını besleyebilecek ve giderek önemi azalacak farklılıklar olarak ele almaktır.

Legal parti konusunda ne düşünüyorsunuz?

Legal partiyi iki düzeyde ele almak olanaklıdır. Birincisi, legal parti, yasaların elverdiği düzeyde

yiğınlara daha kolay ulaşabilmek için bir araç olarak ele alınıyorsa, bugün de yararlıdır, yarın da yararlıdır, dün de yararlıydı. İkincisi, legal partiyi, "Parti" olarak anlıyorsak, tabii bu oportünist bir saçmadır. Hiçbir zaman, hele Türkiye gibi bir ülkede, yasal bir hareketin devrim yapma şansı yoktur. Devrim yapma bir yana, siyasal polise karşı kendini koruma şansı da yoktur. Türkiye burjuvazisinin durumu ortada, Türkiye devletinin tarihsel gaddarlığı ortada. Böyle bir ortamda legalleştiğinde sınıf mücadelesinde yürüyeceğin yol sınırlıdır, yapabileceğin çok sınırlıdır. Baştan yenilgiyi kabul etmektir. Bu nedenle, işçi sınıfının partisi anlamında, komünist partisi anlamında legal bir parti kavramını kabul edemeyiz. Ama legal bir partinin yararları büyüktür. İlegal parti böyle birşey örgütleyebiliyorsa ne güzel. Yalnız tartışma, "legal parti mi, illegal parti mi?" sorusu olarak geliyor. O zaman da *mutlaka ve mutlaka illegal parti*.

Türkiye komünist hareketinden söz ederken, kendi partimizi, TKP'yi de değerlendirebilir misiniz?

Devrimci hareketimizde bence yanlış bir alışkanlık var: Tüm örgütler kendilerini yüceltici konuşuyor, yazıyorlar. Kendilerini öven sloganlar atıyorlar mitinglerde, yürüyüşlerde. Kendi partilerine bağırıyorlar. Bu tutum halkta beklenen etkiyi göstermiyor, yüzlerce yürüyüş sonrasında örgütlerin gördü güçleri pek değişmiyor. TKP MK'sı 10 yıl önce örgütlerine gönderdiği bir direktifle mitinglerde kendimizi öven belgiler atmamızı durdurdu. Aynı şey bugün de geçerlidir. Tabii genç yoldaşların zaman zaman buna canları sıkılıyor ama anlamak zorundayız ki, insanın kendi örgütünü övmesinden kolay birşey yoktur. Zaten, onu doğru bilmişsin ki onun öyesisin. Asıl zor ve önemli olan, geçtiğin sokaklarda halkın partimiz için bağırıp, onu övmesidir. Kısacası, TKP'yi övmeyeceğim.

Daha da önemlisi: Komünistler, yanlışlarını-doğrularını, eksiklerini-fazlalarını her zaman en gerçekçi ve cesur biçimde değerlendirmek zorundadırlar. Bu noktada kendini aldatmaktan daha zararlı birşey az bulunur.

Bu söylediklerimden sonra çok çok özet bir değerlendirme yapmak gerekirse şunları söyleyebilirim: Teorik tahlilde Türkiye devrimci hareketinin en ileri çizgisindeyiz. Son 25 yılın olaylarına baktığımız zaman bunu görmek olanaklıdır. Çok şeyi önce biz söyledik ve de doğru olarak söyledik. Büyük çoğunluk

"Türkiye yarı-feodal, yarı-sömürge ülkedir" derken, biz "Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi vardır" dedik. Türkiye'nin emperyalistleşme aşamasına geldiğini, 1980 darbesinin faşizm olduğunu ilk biz söyledik, hem de ertesi günü. 1980 faşizminin çözüldüğünü de ilk biz söyledik. (Teorik yeteneğiyle öne çıkmamış bir toplumdur Türkiye toplumu. Kimi hareketler hâlâ faşizm diyorlar. Bu hareketlerden bir tanesi, yazılarında "karşı-devrim geliyor" diyor! Sana göre faşizm gitmedi ki, nasıl geliyor?) Daha çok örnek verilebilir.

DOĞRULARI SÖYLEMEK YETMEZ, HERŞEYİN KİLİDİ MÜCADELEDİR

Öte yanda, güçsüzleşen yanımızı da görmemiz gerekir. Biz son yıllarda teorik tahlil-pratik mücadele ilişkisini ihmal ettik. Bunda yaşadığımız süreçlerin önemli bir rolü oldu, ama özne olarak hata bizlerin kapısında. Biz, doğruları söyleyelim, doğrular bizi güçlenmeye götürecektir dedik. Hayır, götürmüyor! Doğruları söylemek güçlenmeye yetmiyor. Doğruları söylemek, sonunda o otomobilin, yoldan çıkmasını belki sağlıyor, uçurumdan aşağıya yuvarlanmamasını sağlıyor, ama otomobilin hızlı bir biçimde kalkıp ilerlemesini sağlamıyor. Otomobilin güçlü bir biçimde kalkıp, hızlı ilerlemesini sağlayan şey, o günün sorunları, sıkıntıları çevresinde mücadele etmektir. Biz bu bağlantıyı ihmal ettik açıkçası. Doğrular güçlenmeye götürür dedik. Doğrular tek başına güçlenmeye götürmüyor. Doğrular son aşamada başarı mı, başarısızlık mı, bunun yanıtını veriyor. Yalnızca doğruları söylemek güçlenmeye neden olsaydı, bunun tersi, doğrular söylemeyenler güçlenemez olurdu. Yalnızca devrimci hareketi değil, burjuva partilerini de içine katarak düşünelim. Burjuva partileri doğruları mı söylüyor? Tam tersi. Ama dev gibi partiler. Demek ki, doğruları söylemeye o gün güçlenme arasında bir doğrudan bağlantı yok. Bunu yoldaşlarımıza altını çizerek söylememiz zorunludur. Güçlenmeye mücadele arasında doğrudan bağlantı var. Güçlenmeye aktif çalışma arasında bağlantı var.

Türkiye gibi bir ulusta iki ulusun yaşadığı, Kürt halkını da katarsak, iki ulusta dört ulusun yaşadığı, emekçiyle sömüren arasında büyük uçurumların olduğu ve de özellikle sabit gelirleri için yaşamın olağanüstü zor olduğu toplumlarda, *herşeyin kilidi mücadeledir*. Mücadele eden güçlenir. Günün sorunlarından tutmak ve sıcak mücadele içinde olmak.

Bir parantez açarsam, Türkiye'de gerçekten Marksist-Leninist olan çok az sayıda hareket var. Kendisine Marksist-Leninist diyor, biraz konuşuyorsun, "aşın şu Marks'ı" diyor. Aşın şu Marks'ı dediğin zaman, Marksist-Leninistliğin nerede kalıyor? Tabii Marks peygamber değil, ama önce bir göster nerede açacağız? İşçi sınıfının tanımında Marks'ı aşabilir misin sen? Sosyalizm nasıl bir toplumdur konusunda? Ancak kurduktan sonra belki aşarsın. Bir takım detaylarda Marks'ın bazı öngörülerini gerçekleştirememiş olabilir. Ama Marks'ı "aşmak" başka birşey. Marks'ın getirdiği teori eskidi demektir bu. Böyle bir tutumla Marksist-Leninist olunmaz.

Parantezi kapatıyorum. Bugünün Türkiye'sinde "güçlü örgüt" tanımını da çok görecelidir. Türkiye işçi sınıfı içinde güçlü bir parti yok. Sınıfın içine girmiş bir parti yok. Ne olursa olsun, biz işçilerin arasında çalışan bir partiyiz. Ve bizim kadar Marks'a, Engels ve Lenin'e sadakatla bağlı başka bir örgüt yoktur. Bu da bize çok büyük bir görev ve sorumluluk getiriyor. Davamızı başarıya götürmek zorunda-

Biz son yıllarda teorik tahlil-pratik mücadele ilişkisini ihmal ettik.

Bunda yaşadığımız süreçlerin

önemli bir rolü oldu, ama özne

olarak hata bizlerin kapısında.

Biz, doğruları söyleyelim, doğrular

bizi güçlenmeye götürecektir dedik.

Hayır, götürmüyor!.. Güçlenmeye

mücadele arasında doğrudan

bağlantı var... Herşeyin kilidi

mücadeledir. Mücadele eden

güçlenir.

yız. Bunu yapamazsak, şu ya da bu mücadele yöntemine tapan, yalan yanlış hareketlerin elinde çarçur olur herşey. Gerçekten çok şey bize bakıyor. Biz bunu yapabilir miyiz, yapamaz mıyız, bunu yaşam gösterir. Biz yapamasa da, yapacaklar mutlaka bu çizginin içinden çıkacaktır, mutlaka yapılacaktır.

PARTİLİ KOMÜNİST KENDİSİNİ SİLKELEMELİK ZORUNDADIR

Söyledikleriniz gerçekten içimizde duyduğumuz şeyler. Fakat işin bir boyutu daha var bence. Bunun çözülmesi gerekir. Sorun şurada çıkıyor: Partimiz daima siyasetin dönüşlerini ilk farkedenlerden biri oluyor. Ama örgüt olarak bu dönüşün gerektirdiği pratik adımları iyi atamıyoruz. Çünkü sonuçta, Marksizm-Leninizm, bu açılım, bu sevgi, bu siyasal bilgi ve bilinç bir merkezden geliyor. Oysa bu doğrularla, bu kim ne derse desin yanlışlığı kanıtlanamamış doğrularla yığınlar arasındaki bağ kuracak orta ve alt düzey kadrolarımızın yetişkinliği yeterli değil. Bugün parti açısından bu sorun, irdelenmesi gereken bir sorun. Ben bunu soracağım. Çözmek için ne yapmamız gerekiyor?

Parti, bu arayış kapatmak için önlem aldı. Kongreden önce önlem aldı. Kongre kararı önlemi resmileştirdi. Yedi ay öncesine göre bugün durum çok değişiktir. Her düzeyde, karar verme ve inisiyatifte önemli bir yükselme gözleniyor.

Evet, pratik-günlük siyasette eksiklerimiz var. Biz siyaseti hep sınıfların birbirleriyle ve devletle olan ilişkileri olarak ele aldık. Ama bu doğrunun bir boyutu daha var, gündelik açınımlar, tutumlar, adımlar. Partimizi güçlendireceksek, onları da öğreneceğiz. Uzağında durduk. O da şundan kaynaklandı: Biz doğruları söyleyelim, başka işlerle uğraşmayalım, insanlar doğrulara gelecektir. Gelmiyor yoldaşım! Yaşam bunu bize yeniden hatırlattı. Gelmiyorsa ne yapmak gerekiyor? Günün

sorunları üzerinde sıcak, acil mücadele gerekiyor. (Bunun için de gençliğe yönelmek gerekiyor.) Bunu yapınca zaten o tür siyasi de öğreneceğiz.

GENEL BAŞARI GENÇLİK ÇALIŞMASINDAKİ BAŞARIYLA BAĞLIDIR

Örgütlenmeyi, yazılar, vb., ile öne çıkarmak gerekiyor bu dönemde. Lenin'in yazıları, devrimci durum arifesinin yazıları... Bence de gençler büyük önem taşıyor.

Kilit gençler.

Ve onlara sürekli görev vermek. Biz de öyle geldik. 17-18 yaşındaydık çeşitli görevler aldığımızda.

(Bir başka yoldaş) Gençlik çalışması ilerledikçe hissediyoruz bir takım sorunları. Sonuçta siyasal deneyimin ilerlemesi ile çözülecek şeyler ama, belki sizin bir takım önerileriniz olur. Gençlik içinde çalışmak cananıcı önem kazanıyor. Ve bugün işlerin aciliyeti açısından öğrenci gençlik içinde çalışmak büyük önem kazanıyor. Ama bunun ötesinde, gençliğin ağırlıklı yoğunluğu işçi gençlik. Öğrenci gençlik, 80'den sonra geldiği konumda bazı yönleriyle çok daha gelişmiş, ama siyasal anlamıyla geri kalmış gibi geliyor bana. İşçi gençlikten daha fazla koptu gibi geliyor. Bu sorun bizim günlük çalışmamızda işçi gençlikle öğrenci gençlik arasında çelişki yaratıyor. Sorun bu uyumu sağlamanın yolları üzerine.

Gençlik içinde başarı kazanmak bugün genel başarının kilidi olmuştur. Bunu yapamazsak yapamayız. Bu alanda biraz da sınama-deneme yoluyla doğrulara ulaşılır. Öğrenci gençlik çok daha duyarlıdır toplumsal dengelere. Bir çeşit romantizmalı adam gibidir yani, hemen hissederek yağmurun yağacağını, işlerin ne yana gideceğini. Hemen de aktif adımları o atar. Türkiye'de

son 30 yıla bakın. Rusya örneğinde de ilk adımlar öğrenci gençlikten geliyor. Ondan sonra sınıfa yayılıyor. Mücadeleyi sınıfa yayarak öğrenci gençlik olmuyor ama o işte yayılacağını seziyor. Konumu gereği, üretimde yer almayışının getirdiği yapıyla en hızlı oraya ya da buraya gidebiliyor. İşçi gençlik öyle değil. İşçi gençlik, işçi sınıfının genel örgütlenmesi dışında çok ender iyi örgütlenmiştir. Bir-iki örneği var, bir tanesi Bulgaristan. İşçi gençlik örgütlenmesi olarak.

Ama öğrenci gençlik her zaman ayrı bir kesim olarak ve gençliği tanımlayan (oysa gençliğin küçük bir parçasıdır) bir kesim olarak son derece aktif, son derece önemli bir rol oynamıştır tüm dünyada.

Şimdi biz ne yapmalıyız? Bugünkü gücümüzle işçi gençliğe yoğunlaşma bana israf gibi geliyor. Öğrenci gençliğe yoğunlaşmalıyız. Avrupa için de durum pek farklı değil. Son yıllarda büyük miktarda öğrenci geldi Avrupa'ya. Üniversitelere, dil okullarına. Öğrenci çevrelerinde büyük çoğunluğuyla dincilerin örgütleri var. Öyleyse, Avrupa'da da asıl yoğunlaşmamız gereken kesim öğrenci gençliktir.

İşçi ve öğrenci gençlik tabii iki ayrı dünyadan geldiklerinden herşeye bakışları farklı. İkisinin de üstün yanları, eksik yanları var. Bunları birbirine kaynaştıracak olan, mücadeleden başka hiçbir şey değildir. O sıcak mücadelede beraber olmak, birbirlerine birbirlerini öğretecektir, birbirlerini kabul etmeyi de öğretecektir.

Ve de Türkiye'ye baktığınız zaman, öğrenci gençliğin büyük çoğunluğunu işçi gençten ayırmak güçtür. Büyük çoğunluğu zaten emekçi kesimden geliyor.

Bir de okuma enflasyonu var, okuyan kadar iş yok. Yani orada da bir proterleşme süreci gidiyor. Ama cuntadan bu yana üniversite gençliğinde bir siyasetten uzaklaşma oldu. Son dönemlerde bu özellikle ortada. Sanatından, müziğinden, herşeyinden anlaşıyor. Ama bu aşılmaz birşey değil. Birkaç kere oldu Türkiye'nin geçmişinde. Yine aşılabilecek çünkü gençlik çok daha namuslu bir kesim yaşlılardan. Çok daha namuslu, haksızlığa çok daha tepkili bir kesim.

ÇIKTI!



Fiyatı: 1 Sterlin
(Türkiye'den bir kitap karşılığı)
İsteme adresi: PO Box 513
Londra N1 4AR, İngiltere

ÇIKTI!



Fiyatı: 1 Sterlin
(Türkiye'den bir kitap karşılığı)
İsteme adresi: PO Box 513
Londra N1 4AR, İngiltere

ÇIKTI!



Fiyatı: 1 Sterlin
(Türkiye'den bir kitap karşılığı)
İsteme adresi: PO Box 513
Londra N1 4AR, İngiltere



Haydi Kavgaya, Haydi 19.Özveri Taarruzu'na

*19.Özveri Taarruzu partiye yeni üyeler kazandığımız,
partiyi büyüttüğümüz, partiyi akıllıca kavgaya
sürdüğümüz bir taarruz olmalıdır*

19.Özveri Taarruzu'na içinde yaşadığımız günlerin önemine, böyle önemli günlerde komünistler olarak üzerimize düşen görevlerin ciddiyetini bilerek başlıyoruz.

Lenin Rusya'da başarılan devrimi kısa ve öz olarak üç kelime ile özetliyor: "İnanç, inat, ölçülemez derecede özveri." Partimiz, TKP'miz bu üç kelimeye yabancı değil. Parti içinde başlayan devrimci-opportunizist mücadelede inancın, inatın ölçülmez derecede özverinin en güzel örneklerini vererek bugünlere geldik.

10 Eylül ile başlayacağımız 19.Özveri Taarruzu da Lenin'in Rus devriminin başarısında "ölçülmez derecede özverinin" ne demek olduğunu çok iyi anlamak zorundayız.

İşte yoldaşlar, Rus devriminin başarılmasında, sayfalara sığdıramayacağımız kadar çok olan, ideolojik-örgütsel-maddi başarıların altında sıradan özveri değil, Lenin'in dediği gibi "ÖLÇÜLMEZ DERECEDE ÖZVERİ" yatıyor.

Biz tüm zorlukların altında kalkacak kafası açık, ideolojisi berrak ve net, morali yüksek, ne yapacağını bilen komünistleriz.

Özveri taarruzları bizce her zaman önemlidir. Fakat bazı özveri taarruzları, içinde bulunulan somut durumlardan dolayı çok önemli olmuştur. 19.Özveri Taarruzu da çok önemli taarruzlardan birisidir. Her özveri taarruzu, içinde bulunduğumuz somut durumdan dolayı ve bu somut durumun en iyi bir şekilde değerlendirmek zorunda olan partimiz açısından büyük önem taşımaktadır.

Sekiz hafta sürecek olan bu özveri taarruzu döneminde bütün birimler (birimlerdeki yoldaşlar) maddi-ideolojik çalışmalara ilişkin hedeflerini belirlemeli ve bu sürecin sonunda bu komünist yarışmanın sonuçlarını konan hedeflerle-

gerçekleşen hedefler karşılaştırması yaparak üstün başarı gösteren birim ve yoldaşlar ödüllendirilmelidir.

19. Özveri Taarruzu, özverinin her alanında maddi-ideolojik-örgütsel hiç pazarlık yapmadan özverinin en üst sınırını zorlayarak, 9.Kongre kararlarını yığınlara en iyi şekilde götürüldüğü, partimizin ideolojik gücünün maddi güce dönüştüğü bir taarruz olmalıdır. Partimizin 9.Kongre'si içinde bulunduğumuz somut durumu şöyle

vurguluyor:

"Hızla karşı-devrim geliyor. Kürt halkını, Alevileri ve işçi sınıfını karşısına alarak geliyor. Gazi olayları, karşı-devrimin bir deneme provokasyonu ve devrimci demokrat güçlerin savunucusu idi... Devlette kriz vardır. Devrimci durum değil ama devlet bir kaos yaşıyor. Kürdistan'da yürüttüğü kirli savaş, devleti hem ekonomik, hem siyasal ve hem de psikolojik açıdan aşırı boyutlarda yıpratmaktadır. Karşı-devrimin yükselişinin altında yatan en önemli nedenlerden birisi budur, gelmekte olan bir karşı-devrim var ama bunun karşısındaki toplumsal öfke, potansiyel örgütlenebilirse saldırıyı püskürte-

bilir ve yerel bir ayaklanmaya dönüşen Gazi örneği tüm ülkeye yayılabilir, karşı-devrim ezilebilir, sosyalizme hazır olmayan ülkemizde devrimci güçlere iktidar yolları açılabilir"

İşte yoldaşlar, 19.Özveri Taarruzu'muzu üzerine oturtacağımız temel çalışma, yukarıda uzunca alıntı yaptığımız somut durum, bunun karşısında partimizin enerjik bir çalışma ile yığınları kucaklaması, yaklaşan karşı-devrimi püskürtmesi ve devrimin taşlarının döşemesi olmalıdır.

İşçi sınıfının partisi tüm enerjisini yeteneklerini ve ömrünü işçi sınıfının sonul zaferine adanmış devrimcilerin partisidir. Ancak bu adanmışlık durumu hemen kazanılan, bir kez kazanılınca da sürgit varolacak bir özellik değildir. Sınıf savaşını her somut durumda komünist sınırdan, ondan özverisini her alanda tekrar tekrar kanıtlamasını ister. Bu gereği yerine getirmeyen kendini sürekli olarak, işçi sınıfının devrimci özveri anlayışıyla eğitemeyen bir örgüt, ileriye adım atamaz.

Kendi gücüne güven, parasal sorunu kendi üyelerinden ve yığınlar ile çözen, "devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz" ilkesini kendisinden başlayarak uygulayan, iyi okuyan, iyi okutan, okuduğunu yığınlara yılmadan anlatan, partisine durmak bilmeden hizmet eden insan kazanan, partisini devrime hazırlayan, komünist ve komünist partisi olmaliyiz. 19.Özveri Taarruzu bugüne kadar yapmış olduğumuz özveri taarruzlarından en önemlisidir.

Haydi yoldaşlar görev başına. 19.Özveri Taarruzu yaklaşan karşı-devrimi püskürtmek, ezmek partimizi büyütmek ve militan kavganın en önünde olmanın önemini daha iyi kavramadığımız, işçi sınıfımızla, emekçi Alevilerle, Kürt emekçilerle iktidara yürüdüğümüz özveri taarruzu olmalıdır.

Haydi kavgaya!

Haydi 19.Özveri Taarruzu'na!

**TKP Merkez Komitesi
Örgüt Bürosu**

ESKİ TKP'Lİ KOMÜNİSTLERE ÇAĞRI

*Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, eski
TKP'li diri komünistlere şu çağrıda bulundu*

Partimizdeki devrimci-opportunizist ayrışımında o gün oportünistlerin burjuvaziden yana olduklarını, temiz duyguları, partiye bağlılıklarıyla göremeyen, oportünistlerin yanlarında duran KOMÜNİSTLER tekrar partilerine dönmeye başladılar.

O gün partimizde birlikte burjuvaziye karşı mücadele ettiğimiz inançlı komünistlerin, dostu düşmanı gördükten sonra partimize, Türkiye Komünist Partisi'ne dönmeye başlamalarını sevinçle karşılıyoruz.

Hepimiz burjuvaziyi korkutan, o şanlı, coşkulu günleri, 1 Mayıs'ları, DGM direnişlerini, Profilo işçilerinin militan eylemlerini gururla anan komünistleriz.

Partimizin 9.Kongresi toplandı. Partimiz, 9.Kongre'de, yaklaşan karşı-devrimi püskürtmek için yapılması gerekenleri açıkladı. Gazi ayaklanması halkımızın karşı-devrime karşı verdiği en güzel yanıtıdır.

Yoldaşlar,

Partimiz, tarihindeki şanlı 1 Mayıs'ları, DGM direnişlerini, Profilo işçilerinin militan eylemlerini, Gazi ayaklanmasındaki militan, komünist tutumumuzla dostu düşmana gösterdi.

Partimizi, TKP'mizi güçlendirmek, işçi sınıfımızın, Alevilerin, Kürt emekçilerinin biricik partisi yapmak hepimizin ertelenmez görevidir.

Dünyada ve ülkemizde geçirdiğimiz bu zorlu günlerde komünist onurunu korumuş, komüniste yakışır bir şekilde ayakta kalmış eski TKP'li komünistleri partilerine, TKP'ye çağırıyoruz.

Haydi Partimize, Haydi TKP'ye.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi